

ŽIVOT a DÍLO

Sadhu Sundara Singha

Podle F. Heilera zpracoval a volně přeložil prof. ThDr. Zd. Trtík

1970

(Tato kniha nikdy nebyla a ani nebude chráněna autorským právem.)

Naše vyprávění je čerpáno z díla skutečného znalce křesťanství, zvláště katolicismu, Friedricha Heilera. Jeho kniha „Sadhu Sundar Singh“ je kritickým spisem učence, který bedlivě prozkoumal všechny dostupné prameny i všechna svědectví o tomto významném křesťanském svědku. Poznal v něm velikou apoštolskou postavu nové doby. Sundar Singh zmizel beze stopy na své poslední misijní cestě do Tibetu v roce 1929. Zůstalo nám však po něm jeho životní svědectví, které nás vede ke Kristu a ke křesťanské aktivitě.

V Praze dne 14. dubna 1969..

Prof. ThDr. Zdeněk Trtík

ZAČÍNÁME SVÉ VYPRÁVĚNÍ

U dveří jednoho evropského domu se objevil řídký host. Vysoká přímá postava v dlouhém, šafránově žlutém rouchu s hlavou zahalenou mohutným turbanem. Z olivově zbarveného obličejce, obroubeného černým vousem, vynikají tmavé oči, které prozrazují podivuhodný mír a nevýslovnou dobrotu srdce. Cizinec oznamuje děvčeti, které mu otevřelo dveře, své jméno: Sadhu Sundar Singh. Pohlíží na něho plna údivu, spěchá zpět a volá paní domu: „Je tu někdo, kdo by s vámi rád mluvil. Jeho jménu jsem nerozuměla, ale vyhlíží jako Ježíš Kristus.“

V shromažďovací místnosti jednoho města sedí v první řadě asi čtyřleté dítě. Hledí upřeně na řečníka - na tajemného muže v šafránově žlutém rouchu. Když domluvil a posadil se, zazní v sále dětský hlásek: „Je to Kristus?“

Děvče, které v očích indického muže spatřilo Kristovu spasitelskou lásku, a dítě, které v jeho slovech postřehlo Kristovo evangelium, nejsou jediní, kdo na první pohled vytušili tajemství jeho svatosti a božského povolání. Mnohým mužům a ženám v Asii a v Evropě, kteří měli štěstí jej spatřit, připadlo, jako by v něm přišel jeden z biblických mužů Božích.

Misionářka Parkerová, která vylíčila jeho život, píše: „Všude, kam přijde, lidé říkají: »Jak se podobá Kristu!« - Misionář Jean Fleury vysvětluje: „Tento člověk je živým kázáním. Nesetkal jsem se ještě s člověkem, který by tak jako on vyzařoval Krista.“ Dokonce i známý theolog Frank Buchman charakterizuje Singha slovy: „Je Kristu blíže než kdokoliv z žijících lidí, které jsme spatřili.“

Tento bezprostřední pocit je potvrzován, když přehlížíme životní dějiny tohoto Božího muže a když nasloucháme jeho poselství. Svým podivuhodným životním osudem, svým vnitřním životem plným Ducha, svou apoštolskou činností, podobá se tento indický učeník Kristův apoštolu národů Pavlovi. Jako on i Sundar Singh byl obrácen ke Kristu podivuhodným způsobem skrze vidění Krista a jako on stal se z vášnivého nepřítele Kristova zapáleným Kristovým učeníkem a apoštolem. Jako on i Sundar Singh evangelium „nepřijal ani se mu nenaučil od člověka, ale skrze zjevení Ježíše Krista“ (Gal i, 12). Jako on procestoval pevniny i moře, aby vydal svědectví o moci a milosti svého Spasitele. Jako on pro evangelium všechno učinil a vytrpěl. Může o sobě doslova říci s Pavlem: „Já se svou hojnější námahou, s hojnějším vězením, s nesčetnými ranami, s častým nebezpečstvím smrti... často na cestách, v nebezpečstvích na řekách, v nebezpečstvích od lupičů, v nebezpečstvích od vlastního národa, v nebezpečstvích od pohanů, v nebezpečstvích v městě, v nebezpečstvích na poušti, v nebezpečstvích mezi lživými bratřími, v námaze a trudu, často beze vzduchu, v hladu a žízni, často do postu, v zimě a nahotě...“ (1K 11, 23-27).

Zevní i vnitřní podobnosti mezi životem Sadhuovým a Pavlovým jsou překvapující. Ale ještě více se Sundar Singh v mnohém podobá pozemskému zjevu svého Pána a Spasitele. Jako Ježíš z Nazaretu putoval bez domova ode vsi ke vsi, od města k městu. Často neměl, „kam by hlavu složil“. Jako on uchyluje se stále znovu do horské samoty, kde daleko od svých bratří dlí v tichém obecenství s Otcem, aby se vrátil posílen k oddané službě lásky k člověku. Jako on

zvěstuje evangelium prostou a všem srozumitelnou řečí. Jako on je mistrem v podobenstvích, z nichž i tupý duch je schopen postihnout Boží tajemství. Jako on je naplněn vroucí láskou k dětem a nechává neustále „malé přicházeti k sobě". V následování svého Mistra opustil vše: domov, majetek i rodinu. Aby mu mohl zcela sloužit, splnil doslovně jeho nařízení: „Neopatřujte si zlata ani stříbra, ani mědi do opasků, ani mošny na cestu, ani dvou košil, ani holi..." (Mt 10, 9n). Také se na něm splnila Ježíšova předpověď: „Budete voděni před vládce a krále pro mne - na svědectví pro ně i pro pohany" (Mt 10, 18). Tak se v životě Sundara Singha znovu odehrává kus „biblických dějin". Život Spasitele a jeho apoštolů, který se jeví mnohým našim současníkům jako nevěrohodná pověst nebo nesplnitelný ideál, stal se znovu v životě tohoto indického muže Božího skutečností.

I. MLÁDÍ A VNITŘNÍ BOJE

Sundar Singh pochází ze staré, přední a velmi bohaté rodiny Síkhů. Narodil se 3. září 1889 ve vsi Rampúr ve státě Patiala, kde jeho otec Sirdar Sher Singh byl starostou. Rostl v přepychu a bohatství. Ale jeho domov nebyl jen místem pohodlí, nýbrž i bázně před Bohem. Sundarova matka, žena stejně vzdělaná jako zbožná, probouzela velmi záhy v chlapci, který ji vroucně miloval, smysl pro Boží a věčné. Jeho slova: „Myslím, že každý skutečně zbožný člověk měl zbožnou matku" potvrzují se na něm samém. Jeho matka jej brala vždy s sebou, kdykoliv šla k obětem do chrámu nebo když po celých čtrnáct dnů navštěvovala purohita (duchovní) v džungli, od nichž si odnášela duchovní rady nebo přímluvy. Vyučovala ho ve svatých písmech náboženství Síkhů a hinduismu. Denně ho vedla k náboženskému životu. Když se ráno probouzel a žádal o mléko, říkala mu: „Ne, nejprve musíš přijmout potravu duchovní." Jakkoli mu to bylo někdy proti mysli, musil nejdříve číst části Véd nebo Sastra, z Granthu nebo Bhagavadgíty a teprve potom dostal snídani. V sedmém roce již znal Bhagavadgítu z paměti - což v indických poměrech není nic neobyčejného. Matka vytýčila mladému Sundarovi Bohu zasvěcený život jako jeho povolání. Říkala mu: „Nesmíš být povrchní a světský jako tvoji bratři. Musíš hledat pokoj duše a milovat náboženství, aby se z tebe jednou stal svatý Sadhu." Toto matčino slovo zapustilo v srdci chlapcově hluboké kořeny. Dojmy, jimiž na něho působili prostí a pokojem dýšící San-nyasi - duchovní rádcové jeho matky -, posilovaly toto matčino nabádání a probouzely v jeho mladém srdci touhu, aby jim byl podoben. Celý jeho vnitřní život se stal velikou tužbou po šanti, po pokoji srdce. Když jej konečně našel, splnilo se zbožné přání jeho matky: Ze Sundara se stal Sadhu a zbožný život se stal jeho povoláním. Matka tak dala podnět k náboženskému životu Sundara Singha. On sám opět a opět dosvědčuje slovy plnými obdivu, že slovo, příklad a modlitba jeho matky měly rozhodující význam pro jeho budoucí vývoj.

„Dítě na mateřské hrudi je jako hlína v rukou hrnčíře. Je-li to matka prosící v modlitbách, zůstává-li svým duchem ve spojení s duchem největšího ze všech vychovatelů, pak může s dítětem učinit vše". — „Moje matka mne vychovávala v ovzduší náboženském a připravila mne předem pro dílo Páně. Nevěděla, co ze mne bude, ale v duchu hinduismu udělala vše, co nejlepšího mohla ... Kdyby byla žila déle, stala by se křesťankou. Kdykoli na ni myslím, děkuji Bohu za takovou matku. Bylo v ní podivuhodné světlo. Viděl jsem mnoho křesťanských žen, ale žádná se nevyrovnala mé matce ..." „Křesťanem mne učinil Duch svatý, ale Sadhu ze mne udělala moje matka." „Byl jsem v nejlepší bohoslovecké koleji — mateřské srdce je nejlepší theologickou kolejí na světě."

V mladistvém věku 14 let Sundar Singh svou matku ztratil, v době, kdy jeho náboženské zápasy právě začaly. Jeho duši naplnila hluboká bolest, která se v jeho srdci za chvilu po celý život. Se zdvojeným úsilím se nyní vrhl do studia svatých knih. Často až do půlnoci seděl nad Granthem, Upanišadami a Koránem. Četná místa si vtiskl do paměti. Jeho Guru - náboženský učitel - pravil jeho otci: „Z vašeho syna bude buď blázen, nebo veliký člověk". Otec to příliš horlivému chlapci vytýkal: „Ztratíš rozum, synku, zničíš si oči. Vždyť jsi ještě dítě, proč se tak trápíš otázkami duchovního života?" Sundar Singh odpověděl: „Musím nalézt za každou cenu mír. Věci tohoto světa mne nemohou uspokojit". S usilovnou četbou spojoval hlubokou meditaci po celé hodiny, ale ani to mu nepomáhalo k trvalému vnitřnímu pokoji. Za vedení hinduistického Sannyasi cvičil se v duševní technice „jóga". Napjatou vnitřní koncentrací (soustředěním) se mu dařilo dostat se do stavu transu, který přinášel přechodný mír. Když se však probral k normálnímu vědomí, jeho vnitřní bezútěšnost byla stejná jako předtím. Ani rady a poučení indických purohita a sadhu mu nepomohly na cestu pokoje srdce. Stejně málo mu pomohlo věrné a horlivé sledování všech ceremonií a obřadů. Vyznává: „Pokoušel jsem se najít pokoj prostředky, které nabízela indická náboženství: hinduismus, buddhismus, mohamedanismus, ale nemohl jsem tu nalézt nic. Chtěl jsem se spasit sám. Jak jsem zkoumal všechny naše knihy! Jak jsem zápasil o mír a pokoj! Činil jsem dobré skutky, dělal jsem vše, co mohlo vést ku pokoji, ale nenalezl jsem jej, neboť jsem si jej nemohl způsobit sám."

Mír, po němž Sundar Singh tak vřele toužil, nepřišel: šel k němu z jeho mateřského náboženství. V misijní škole své rodné vsi, založené presbyteriánem doktorem Wherrym, seznamoval se s Novým zákonem, který tam byl denně používán jako čítanka. Nejdříve jej s krajním rozhořčením odmítal: „K čemu číst bibli? My jsme Sikhové, naší svatou knihou je Granth."

... „Mohou tam být dobré věci, ale je to proti našemu náboženství." Ale i jiní jej před bibli varovali: „Nečti bibli, je v ní tajná moc, která tě učiní křesťanem." Sundarova nenávist proti křesťanství se rozžhavila tak, že se stal hlavou jednoty žáků, kteří se prohlásili za nepřátele křesťanství. Několikrát roztrhal a spálil části bible i jiné křesťanské spisy. Viděl-li přicházet misionáře ke kázání evangelia, volal: „Tito lidé jsou zločinci. Přišli proto, aby u nás všechno zničili". Házel po nich dokonce kamením a hnojem a poručil služebníkům ve svém domě činit totéž. Zabýval se myšlenkou, že napíše proti křesťanství spis. Ale přes jeho fanatickou nenávist jej tajemná kniha křesťanů nepustila. Doznává: „Již tehdy jsem pocíťoval Boží přitažlivou sílu a podivuhodnou moc bible. Její působení na mou duši bylo již tehdy obcerstvující jako chladivý, svěží mořský vítr v úmorném vedru". Jeho neklidné, po pokoji toužící srdce bylo uchopeno především těmito Ježíšovými slovy: „Pojďte ke mně všichni, kteří těžce pracujete a jste přetíženi, a já vám dám odpočínutí. Vezměte na sebe mé jho a učte se ode mne, neboť jsem mírný a pokorný v srdci, a naleznete odpočínutí svých duší; vždyť mé jho je prospěšné a mé břímě lehké" (Mt 11, 28 — 30). Ještě jiné Kristovo slovo jím otřásl velmi hluboce: „Neboť tak Bůh miloval svět, že Syna svého jediného dal, aby žádný, kdo v něho věří, nezahynul, ale měl věčný život" (J 3, 16). Tato obojí slova jej neopouštěla a pronikala stále hlouběji do jeho duše. Ale nemohl jejich útěšný obsah pojmout. Aby je potřel, ponořoval se neúnavně do domácích náboženských spisů. Srovnával s nimi Nový zákon, ale nemohl nalézt nikoho, kdo by pravil jako Ježíš: „Chci vám dát pokoj", nebo dokonce: „Chci vám dát život". Boj mezi křesťanstvím a hinduismem, který v jeho duši zuřil, vyústil nakonec ve výbuch zuřivosti. Spálil bibli, onu tajemnou knihu, která při-slibovala pokoj a přinášela neklid a rozdvojení. Otec udiven řekl: „Proč děláš něco tak pošestilého?" Sundar Singh odpověděl: „Náboženství západu je falešné, musíme je zničit". Onen den - byl to 16. prosinec 1904 - se stal Sundarovi nezapomenutelně temným dnem jeho života. Hluboká kajičná bolest nad tímto atentátem proti bibli otřásala jeho duši po celý život a proniká stále znovu v jeho kázáních a doznáních.

II. OBRACENI SUNDARA SINGHA

Nepokoj a neklid Sundara Singha dosáhl svého vnitřního vrcholu. Nic mu nemohlo dát vytoužené šan-ti. Proto učinil zoufalé rozhodnutí zabít se, v naději, že snad v onom životě nalezne vytoužený mír. V předvečer 18. prosince předstoupil před svého otce a řekl mu: „Chci ti dát sbohem, zítra ráno mě nalezneš mrtvého“. „Proč se chceš usmrtit?“ tázal se otec. „Protože hinduismus nemůže upokojit mou duši. Nemůže ji uspokojit ani tento přepych, ani peníze, ani žádný ze statků tohoto světa. Tvoje peníze mohou uspokojit přání mého těla, ne však moji duši. Proto mám dost tohoto bídneho a nedokonalého života. Chci mu učinit konec.“

S nadcházejícím ránem se chtěl mladík položit na koleje a dát se přejet rychlíkem, který jezdil kolem domu v pět hodin. Záhy o třetí hodině 18. prosince se zvedl ze svého lože a vykonal studenou rituální koupel. Potom začal prosit Boha, aby mu ukázal cestu ke spáse. Protože jeho duše byla zcela naplněna pochybnostmi, modlil se nejprve „jako nevěřící“: „Bože, jsi-li, ukaž mi správnou cestu a já se stanu Sadhu. Jinak se zabiji“. A zakončil: „Nebude-li mně zjeveno nic, nemohu-li stále ničemu rozumět, chci se usmrtit, abych se setkal s Bohem v jiném životě“. Modlil se a modlil bez ustání. Úpěnlivě prosil Boha, aby odňal nejistotu a neklid jeho duše a daroval mu pokoj. Nepocítil však žádnou odpověď. Nenechal se odradit a pokračoval v modlitebním zápase s Bohem v naději, že tak nalezne mír.

Tu náhle — asi o půl páté hodině - zpozoroval ve své modlitební komůrce veliké světlo. Myslí, že je dům v plamenech, otevřel dveře a rozhlédl se, ale nebylo žádného ohně. Zavřel dveře a modlil se dále. Tu viděl jako ve světelném oblaku láskou zářící tvář nějakého člověka. Nejprve myslel, že je to Buddha nebo Krišna či nějaké jiné božstvo, a proto se chtěl vrhnout na zem a vzývat je. Tu však ke svému velkému překvapení uslyšel v hindustánštině slova: „Proč mne pronásleduješ? Pomni, že jsem dal za tebe svůj život na kříži.“

Byl neschopen chápat a nemohl říci jediné slovo. Tu odhalil jizvy onoho Ježíše z Nazaretu, kterého považoval za velkého muže, jenž žil a zemřel před dávným časem v Palestině, onoho Ježíše, kterého ještě před několika dny žhavě nenáviděl. A tento Ježíš neprojevil ve své tváři ani stopu hněvu nad tím, že spálil jeho svaté Písmo, nýbrž naopak jen mírnost a lásku. Tu mu napadla myšlenka: Ježíš Kristus není mrtev, žije, a toto je on sám. A klesl mu, vzývaje ho, k nohám. V tom okamžiku bylo jeho nejhlubší nitro proměněno. Cítil, jak jej Kristus zcela a naprosto proniká jako božský proud. Pokoj a radost naplnily jeho duši a „přinesly nebe do jeho duše“. Když se Sundar Singh zvedl, Kristus zmizel, ale onen podivný pokoj zůstal a nikdy ho od té doby neopustil. Sám vyznává; „Ani ve své mateřské řeči - hindustánštině, ani v angličtině nejsem schopen popsat oblažující zkušenost oné hodiny.“ Pln radosti probudil svého otce a oznámil mu: „Jsem křesťan!“ Otec tomu nemohl uvěřit. „Ztratil jsi rozum, jdi spát. Předevčirem jsi spálil bibli a nyní chceš být najednou křesťanem? Jak-se to

navzájem shoduje?“ Sundar odpověděl: „Protože jsem ho viděl. Dosud jsem si vždy říkal, že je to zcela prostě člověk, který žil před dvěma tisíci lety. Dnes jsem ho sám viděl, živého Krista a chci mu sloužit.“ „Zakusil jsem jeho moc. Dal mně mír, který mně nemůže dát nikdo jiný. Proto vím, že je to živý Kristus. Chci a musím mu sloužit.“ Tu mu pravil otec: „Chtěl ses přece usmrtit?“ Syn nato odvětil: „Již jsem se usmrtil. Tento Sundar Singh je mrtev, jsem nový člověk.“

Zjevení Krista je pro Singha rozhodujícím obratem jeho života. Přineslo mu splnění jeho žhavé touhy a křečovitě námahy: šanti, podivuhodný pokoj, který je „vyšší než všechen rozum“, „nebe na zemi“. „Když jsem marně a unaven hledal v náboženství Hindů, našel jsem konečně v Kristu pokoj a klid, po němž toužilo mé srdce.“ Toto obrácení je pro Sundara Singha zjevením, v pravém slova smyslu divem, něčím zhola nadpřirozeným. Jako každý věřící obrácený odmítá i Sundar Singh přirozené vysvětlení této události a hájí co nejrozhodněji jeho čistě „nadpřirozený“ charakter milosti.

„Co jsem viděl, nebyl žádný výtvar obrazotvornosti. Předtím jsem nenáviděl Krista a nevzýval jsem ho. Kdybych mluvil o Buddhovi, mohl bych říci, že to bylo působení mé obrazotvornosti, neboť jsem byl zvyklý jej vzývat. To nebyl žádný sen. Vyjde-li někdo právě ze studené lázně, nesní. To byla skutečnost, živý Kristus! On může svého nepřítele proměnit v hlasatele evangelia. On mně dal svůj pokoj nejen pro několik hodin, nýbrž pro celých 16 let, zázračný pokoj, jež nemohu popsat, ale mohu o něm vydat svědectví.“

„Co jiná náboženství nemohla přivodit v mnoha letech, to učinil Ježíš v několika vteřinách. Naplnil mé srdce nekonečným pokojem.“

„Ani četba, ani knihy, ne, Kristus sám mne proměnil. Když se mně zjevil, viděl jsem jeho slávu a věděl jsem, že je to živý Kristus.“

Sundar Singh vidí ve svém obrácení sdělení nadsvětlného Boha, zjevení živého Krista. Zdůrazňuje skutečnost (objektivitu) své zkušenosti Krista tak silně, že ji odděluje od těch vidění Krista, která měl později ve stavech vytrženosti (extase) například při svém dlouhém postu. Proti profesoru Hadornovi z Bernu prohlásil výslovně, že „měl také vidění, která dovede dostatečně rozlišit, ale Ježíše že viděl jen jednou“. Skutečnost živého Krista je pro něho, stejně jako byla pro apoštoly, kteří zřeli vzkříšeného Krista, skutečností objektivní, na člověku nezávislou.

Skutečnost podivuhodného obrácení Sundara Singha je mimo jakoukoli pochybnost. Je vyloučeno, aby Sadhu teprve později toto vyprávění vytvořil. Duchovní Redman, který jej devět měsíců po této zkušenosti podrobil dodatečnému výslechu, aby se přesvědčil o jeho schopnosti přijmout křest, slyšel z jeho vlastních úst, že byl obrácen zjevením Krista. Okolnost, že Sundar Singh o tomto svém největším zážitku mluvil jen ve své zvěsti a nikdy jej nečinil předmětem běžného rozhovoru, mluví pro jeho pravost.

To, co se stalo Sundaru Singhovi a všem, kteří byli obráceni podobným způsobem, je zřejmě div Božího soudu a Boží milostí. Soud usvědčuje člověka z jeho úplné neschopnosti způsobit si spásu sám. Milost mu dává jistotu spásy, která není z něho. Tato základní křesťanská zkušenost - a nic jiného - je vnitřním jádrem Singhovy zkušenosti obrácení. „Když se mi Kristus zjevil, poznal jsem, že jsem hříšník a že on je můj Vykupitel.“ Od téže zkušenosti apoštola Pavla liší se zkušenost Sundara Singha pouze tím, že mu nevzešla na základě židovského Zákona (Thory), nýbrž na základě hinduistického Písma, které se nazývá Bhagavadgíta.

„Hinduismus mne naučil, že je nebe, a já jsem dělal vše, abych byl osvobozen ze hříchu a ve všem jednal podle vůle Boží. Pokoušel jsem se o spásu svého života svými dobrými skutky, což bylo bezúčelné a nemohlo mne spasit. Byl jsem pyšný na indické náboženství a na indickou filosofii. Ale náboženská filosofie nemůže spasit hříšníky. V zoufalství jsem prosil Boha, aby mně cestu ke spáse ukázal. Jako odpověď na mé modlitby jsem spatřil svého Spasitele. On se mi sám ukázal. Nikdy bych nebyl očekával něco takového.“ Tato vpravdě

pavlovská zkušenost milosti je obsahem Sundarova obrácení. Vnější formou, v níž mu tento obsah vzešel, je zjevení Krista. Sundar Singh sám dosti zřetelně vyslovil, že tato zevní forma není podstatná, že tedy křesťanská zkušenost spásy je možná, ano obvyklá, bez takového divuplného doprovodu. On sám vztahuje na své obrácení slovo Ježíšovo: „Blažení, kteří neviděli, a přece uvěřili". On sám se staví pokorně níže, než jsou oni křesťané, jimž se tajemství živého Krista a jeho zachraňující milosti otevřelo bez onoho zjevení. Je však přesvědčen o tom, že on sám by ve své těžké situaci bez mimořádného zjevení Krista spásu nenalezl a proto v jeho případě Bůh tohoto neobvyklého prostředku použil.

III. ZKOUŠKY A PRONÁSLEDOVÁNÍ SUNDARA SINGHA

Když Sundar Singh podivuhodným způsobem našel Krista jako svého Vykupitele, setrval více dnů o samotě a v modlitbě. Před jeho svědomím vyvstala nyní v obrovské velikosti pohana, které se tři dny před svým obrácením dopustil na bibli. Ve vroucí modlitbě prosil úpěnlivě Boha o odpuštění: „Můj Bože, odpusť mi. Byl jsem duchovně slepý. Nemohl jsem rozumět tvému slovu. Proto jsem spálil bibli." Tu pocítil od svého Pána ujištění, které bylo plné útěchy: „Byl jsi duchovně slepý, ale nyní jsem tvé oči otevřel. Jdi a vydej mi svědectví!" „Svědč o mém velikém činu, dosvědč, že jsem Spasitel!" Jako u apoštola národů (Gal 1, 15n) k obrácení se pojí povolání k zvěstování evangelia.

Prvním svědectvím, které patnáctiletý jinoch o svém Spasiteli vydal, byl stálý stav kající pokory vůči jeho rodině a přátelům. Jeho otec apeloval na jeho rodovou hrdost Sikha, na jeho rodinnou čest a na jeho úctu vůči matce, ale marně. Když otcovy domluvy byly bez výsledku, pokoušel se vysoce postavený ujec pohnout ho k setrvání v náboženství Sikhů. Otevřel mu svou pokladnici, položil k jeho nohám svůj turban — znamení to nejhlubší pokory - a úpěnlivě ho prosil, aby neposkvrňoval rodinnou čest svou křesťanskou vírou. „Toto vše bude tvé, zůstaneš-li náš." Ale mladý učedník Kristův zůstal pevný, jeho víra ve Spasitele mu byla dražší než všechny poklady světa. K bolestným rozepřím s příbuznými se brzy připojil výsměch, pohana a pronásledování. Jeho dosavadní kamarádi jej tupili jako křivopřísežníka, odpadlíka a lháře. Jeho vlastní bratr ho stíhal hořkou nenávistí. Všechno obyvatelstvo bylo proti němu pobouřeno. Učitel školy byl obžalován před soudem, že nutí své žáky k přijetí křesťanství. Ale Sundar Singh a ještě jiný chlapec rovněž Obrácený na křesťanství dosvědčili před soudem nevinu učitele, čímž se hněv obyvatel vůči ním a všem křesťanům vesnice ještě více stupňoval. Mnozí z křesťanů museli odejít. Misijní stanice musela být pro neustálé ohrožování zrušena. Sundar Singh sám již nebyl doma jist životem a utekl se do presbyteriální misijní školy v Ludhijáně, kterou vedl doktor Wherry. Zde prožil první bolestné zkušenosti s křesťany. Jeho spolužáci byli většinou křesťany jen podle jména a nežili podle evangelia. Zklamán opustil misijní dům a vrátil se ke svým. Ale jeho víra nebyla otřesena. Jeho příbuzní velmi brzy zpozorovali, že návrat do otcovského domu neznamená návrat k otcovskému náboženství. Sundar Singh byl v pokušení vyhovět jejich prosbám, dát se daleko od domova pokřtít a pak se vrátit ke svým.

Myšlenka na úplné odloučení od majetku, domova a příbuzných se mu zdála nesnesitelná. Ale jakýsi hlas mu říkal: „Kdo se ke mně přizná před lidmi, k tomu se i já přiznám před svým nebeským Otcem." Překonal pokušení a řekl si: „Jsem ochoten vše pro Pána trpět, nemohu ho zapřít." Když všechny námahy příbuzných zůstaly bezvýsledné, předvedli ho před mahárádzu. Ten mu stavěl před oči hanbu, kterou svým přiznáním ke křesťanství dělá sobě i svým: „Sheř

Singhu (Lví srdce), jak ses mohl změnit ve zbabělce?" A sliboval mu vysoký čestný úřad, zůstane-li věrný víře otců. Ale Sundar Singh se nedal ve své věrnosti Kristu zmást. Bez bázně vydal svědectví o svém Spasiteli. Brzy nato zpečetil svůj rozchod s otcovským obecenstvím Sikhů tím, že si ostříhal své dlouhé vlasy. Nyní nakládali se Sundarem jako s vyvrhelem. Jako malomocný musel uléhat k nočnímu odpočinku a jíst mimo dům. Nakonec ho jeho otec prohlásil za vyděděného a vyhnal ho z domu.

Nemaje nic než svůj Nový zákon a balíček jídla, nastoupil šestnáctiletý Sundar Singh svou " - „pravra-jya" cestu do bezdomoví, kterou šli všichni náboženští velikáni Indie, jako byl Mahavira Vardhamana Jiná, Gotama. Siddharta Buddha a jiní. Vypráví, že první noc musil strávit za chladného počasí pod stromem. Usdl zde hladov a žízniv chvěje se zimou. v rukou svůj Nový zákon. Tu mu našeptával Satan: „Před tím jsi byl doma v pohodlí a pohodě, dnes trpíš".

Ale on srovnával svůj život v otcovském domě se svým „bezdomovím". V přepychu a pohodlí v otcovském domě byl bez pokoje a radosti a nyní sám v chladné noci pod stromem pociťuje podivuhodný pokoj v srdci. Vyznává: „To byla moje první noc v nebi. Svět mi nemohl dát takový pokoj. Kristus, živý Pán, mně vlil nádherný mír do srdce. Chlad mne pronikal, byl jsem vyhnán a hladov, ale měl jsem pocit, že jsem obklopen a zahalen mocí živého Krista." „Přítomnost mého Vykupitele proměnila utrpení v radost."

Ve své opuštěnosti prosil Sundar Singh o Boží vedení. Jako odpověď na svou modlitbu pocítil vnuknutí jít ke křesťanům v Ruparu, kteří se tam většinou u-tekli z jeho domovské obce. Sotva přišel do domu tamního presbyterního faráře Uppala, zhroutil se. Jed, který při posledním jídle jeden z jeho příbuzných přimísil do jeho sladkého pokrmu, počal působit. Farář Uppal a jeho paní zavolali lékaře, který vykonal výplach žaludku, zůstal s nemocným až do pozdního večera a opustil ho s malou nadějí. Ke svému velikému údivu jej nazítří našel v lepším stavu. Sundarovi přátelé, farář Uppal a jeho žena i oba presbyterní misionáři Wherry a Fife spatřovali v neočekávaném uzdravení vyslyšení modlitby. Sundar Singh líčí sám událost s podrobnostmi, které jsou z části dosvědčovány jím samotným: „Když jsem přišel ke křesťanům, začal jsem cítit následky jedu ..., bolesti byly silné, ležel jsem na podlaze a velmi jsem trpěl. Křesťané se začali za mne modlit. Poslali také pro lékaře. Byl to bigotní Hindu, který mne vyšetřil a tázal se, co se mně přihodilo. Poznal jasně, že není žádné naděje. Sekl: »Nedá se zde nic dělat, je příliš pozdě. Jed se již rozšířil do celého těla... Nejlépe je připravovat pohřeb, protože v několika hodinách bude mrtev.« Strašně jsem krvácel a lékař řekl: »Tvé vnitřnosti jsou jedem zcela rozrušeny, čeká tě smrt«.

Byl jsem hroznými bolestmi úplně sláb, ale slyšel jsem, co lékař říká. Přitom jsem si myslel: »Není možné, abych zemřel, vždyť jsem ještě nemohl vykonat nic pro svého Vykupitele. Vždyť tomu není dávno, co jsem Krista nenáviděl a bibli roztrhal. Jen krátce jsem křesťanem a musím mít přece příležitost vydat o něm svědectví.« Tu jsem pravil přátelům, kteří seděli kolem mne a jen šeptali: »Není možné, aby nyní zemřel... « Ale lékař řekl: »Ubohý, prostoduchý chlapče, nevíš, jaký je to jed. Já jsem lékař a znám velmi dobře tento jed i jeho účinky. « Poslední, co řekl, bylo: »Nemá smysl dávat mu ještě lék.« Než já jsem se počal v duchu modlit. Také farář a okolo stojící křesťané se po celou dobu modlili. Krvácel jsem dál, byl jsem velmi sláb a sotva jsem se mohl pohnout. Noc byla dlouhá a těžká. Modlili jsme se a modlili, a když počalo ráno svítat, pociťoval jsem novou sílu a začalo mi být lépe ... Prosil jsem své přátele, aby mne vynesli ven na slunce. Tu jsem spatřil přicházet lékaře. Myslel, že lidé přítomní na dvoře podnikají přípravy k pohřbu ... Když mne uviděl, mlčky odešel. Dlouhý čas jsem o tom lékaři neslyšel, ale r. 1919 na jednom shromáždění v Birmě přistoupil ke mně

nějaký muž, pozdravil, chopil mě za ruku a řekl: »Příteli, poznáváš mě ještě? Já jsem lékař, který k tobě přišel, když jsi byl otráven, a který řekl, že se nedá nic dělat... Tehdy jsem byl vysloveným nepřitelem křesťanství, ale když jsem to viděl, počal jsem číst bibli a přemýšlet o Kristu. A nyní děkuji vroucně Bohu za to, že jsem také křesťan.« Potom vystoupil a počal mluvit o tom, že je zde živý svědek Boží moci: » Viděl jsem ho ležet otráveného a blízkého smrti. Ale Bůh mu daroval život.« Také moji příbuzní byli velmi udiveni, když slyšeli o mém záchránění." Když se Sundar Singh blížil k úplnému uzdravení., přišel opět do křesťanské školy pro chlapce v Ludhijáně. Oba presbyterní misionáři doktor Wherry a doktor Fife se ho ujali s takovou láskou, že o nich říká, že pro něho učinili více, než by mohli učinit jeho vlastní rodiče. Jeho příbuzní se stále znovu pokoušeli jej odtamtud odvést. Jeho otec přišel jednou osobně a pokoušel se jej přimět k návratu domů. Ale Sundar Singh zůstal pevný. Zdůrazňoval otci pokoj, kterého v Kristu dosáhl a který nechce zaměnit s žádným pozemským štěstím.

V neděli 3. září 1905, právě v den svých 16. narozenin, byl Sundar Singh pokřtěn duchovním Redmanem v kostele sv. Tomáše v Simle. Počáteční slova žalmu 23., která byla při křtu čtena, byla i proroctvím o budoucím životě Sundara Singha jako putujícího mnicha. „Hospodin je můj pastýř, nebudu mítí nedostatku."

IV. MISIE SADHU SUNDARA SINGHA V SEVERNÍ INDII

„Jdi a vydej mně svědectví" - tak znělo napomenutí, kterého se Singhovi dostalo z úst jeho Mistra po obrácení. Nyní měl z tohoto povolání vyvodit důsledky. Ale jak mohl šestnáctiletý jinoch svědčit o moci a lásce svého Vykupitele? Tu v jeho duši vyvstalo přání jeho zesnulé matky: „Má z tebe jednou být Sad-hu." Zda nenajde u svého lidu přijetí, když k němu přijde v onom rouchu, které ode dnů Véd platilo za posvátné? I když se nestane ve žlutém rouchu askety „všechněm všechno", přece mu tento oděv zjedná přístup do všech kast, ano i do pokojů indických žen. V těchto myšlenkách uzrálo Sundarovo rozhodnutí, že se stane křesťanským Sadhu, evangelistou v indickém rouše askety. Jeho učitel doktor Wherry mu po křtu radil, aby navštěvoval theologickou školu v Saharam-puru a získal tak základy pro nové povolání evangelisty. Ale Sundar Singh vysvětlil, že dává přednost ideálům své země a že chce zvěstovat evangelium jako putující Sadhu. Wherry postřehl význam tohoto kroku a dal mu své pozhnání. Tak oblékl mladý křesťan 33 dnů po svém křtu posvátný oděv a učinil příslib, že zůstane po celý život věren povolání Sadhu.

„Zasvětil jsem mu svůj život pro celou dobu jeho trvání a s přispěním jeho milosti svůj slib nikdy neporuším. V den, kdy jsem se stal Sadhu, zvolil jsem si tento oděv za svého společníka a pokud na mně jest, nikdy se od něho neodloučím."

Tak nastoupil šestnáctiletý svou misijní cestu bosý, bez jakéhokoli jmění a beze vší ochrany proti dravé zvěři. Mimo tenké plátěné roucho a pokrývku, kterou si často ovíjel kolem své hlavy jako turban, byl jeho jediným majetkem Nový zákon v jeho rodné řeči. Nežebrał o nic. Přesto však dostával od laskavých lidí almužny, které byly jeho potravou. Jinak musily stačit k utišení hladu kořínky a listy. Přijali-li jej dobří lidé do domu, užíval vděčně jejich pohostinství. Ne-mohl-li nalézt přístřeší, nocoval ve špinavých útulcích pro karavany (serájích) nebo takřka v děrách a pod stromy. Nejvíce mu s radostí poskytovali přístřeší a potravu jeho hinduističtí krajané. Naproti tomu narážel na mocný odpor u mohamedánů, jakmile se jim dal poznat jako křesťanský Sadhu. Někdy byl spílán vyhnán z domu a musel hladový a v mrazu hledat

útulek v džungli. Ale i u křesťanských misionářů se setkal Sundar Singh se silnou nedůvěrou. Mnozí viděli v životě po způsobu Sadhu hinduistický ideál zbožnosti, který nemůže být zkřesťanštěn, a proto ostře kritizovali jeho misijní metodu. Se zvláštní oblibou chodil Sundar Singh na poutnická místa, kde se shromažďovali ve velikém počtu Sadhu a Sannyasi, a zvěstoval jim evangelium. Šel i k ženám, jimž byl odepřen přístup do veřejnosti, a hlásal jim Krista. Dr. Sherry názorně líčí takové evangelizační shromáždění žen: „Hinduistické ženy uslyšely o jeho příchodu a přemluvily jednu křesťanku, která je navštěvovala v jejich Zenana, aby jej pozvala do svého domu obklopeného zídka, a aby tam k nim Sadhu promluvil. Tato paní mi vyprávěla, že přišlo 60 nebo 70 žen z nejlepších rodin a že mu naslouchaly po celou hodinu. Seděly s rukama složenýma dlaň na dlaní a když odcházely, říkaly: »Co říká, je pravda, a věříme každé slovo. Ježíš Kristus je Vykupitel.«"

Nejdříve zvěstoval Sadhu evangelium v místě svého domova a v okolních vsích, potom káže procházel Paňdžábem do Afganistanu a Kašmíru, do nichž dosud sotva křesťanská misie vkročila. Po dlouhé a únavné misijní cestě se vrátil do Kotgarh, malého to místa u Simly v Himálaji, aby si odpočinul. Tam se připojil k misionáři Stokesovi, který pocházel z bohaté rodiny a odešel do Indie kázat evangelium jako františkán. Podle příkladu Sadhuova oblékl si i on asketické roucho. Sadhu se od něho dovídal mnohé o Františku z Assisí. Oba se spojili k hlásání evangelia a nastoupili cestu skrze údolí Kangra, plnou odříkání a strádání. Na cestě Sundar Singh, jehož tělo nebylo dosti silné pro takové námahy, se v džungli v těžkém záchvatu horečky zhroutil. Jeho průvodce jej dovlékl až do domu nějakého Evropana, kde byl Sundar po dlouhý čas laskavě ošetřován.

V roce 1907 se věnovali oba v ústavu pro malomocné v Sabathu a v morové nemocnici v Lahore ošetřování nemocných. Ve dne v noci pečovali o nemocné, dopřáli si sotva nočního klidu, lehající na podlaze mezi umírajícími. Když se roku 1908 Stokes pro ne[^] moc musel vrátit do vlasti, pokračoval Sundar Singh v misijní cestě sám. Z Láhauru šel do území Sindhi a vrátil se zpět přes Rádžputanu. V neúnavné evangelizační činnosti se dostalo jeho náboženskému životu hloubky a síly. Duchovní Redman, který se s ním setkal asi dva roky po křtu na jednom shromáždění v Sialkote, říká: „Měl jsem hluboký dojem zralosti jeho křesťanského charakteru, která se projevovala v celé jeho řeči a v celém chování. Nejevil se již jako chlapec, nýbrž jako mladý muž, silný ve víře, ačkoliv mu bylo teprve 19 let."

Nejtoužebnějším přáním Sundarovým bylo cestovat do Palestiny a vidět místa, kde žil a trpěl jeho Pán a Spasitel. S tímto úmyslem se dostal až do Bombaje, ale tam se musel svého plánu vzdát jako neproveditelného. Káže putoval pak střední Indií zpět do svého rodného kraje. V r. 1909 na radu svých křesťanských přátel vstoupil do anglikánské theologické koleje sv. Jana v Lahore, kde se věnoval dva roky studiu theologie. Odcházel s povolením kázat v anglikánských kostelích diecése Lahore. Mezitím se vrátil jeho přítel Stokes, který dostal od arcibiskupa z Canterbury povolení založit františkánské bratrstvo. Tři údové nového řádového obecnství - Stokes, Sundar Singh a Western složili v katedrále v Lahore slavnostní slib. I když se Sadhu stal členem bratrstva, pracoval dále ve spojení s anglikánskou misijní společností. Neomezoval se na hranice úřední církevní činnosti, nýbrž jako Wesley „považoval celý svět za svou církev" a kázal všude a všem, kteří jeho poselství naslouchali. Jednotlivým církevníkům byla tato nadkonfesionální evangelizace proti mysli a vysvětlili mu, že je „u diákona nežádoucí a u ordinovaného duchovního vůbec nemožná". Kázání v jiných diecésích předpokládalo povolení tamního biskupa. Kázat v jiných křesťanských chrámech je vysvěcenému služebníku anglikánské církve zakázáno. Sundar Singh toto omezení považoval za zúžení svého povolání Sadhu. „Přál si, aby byl pouze považován za křesťana, který je ve spojení s jediným tělem Kristovým." V tiché modlitbě nabył jistoty, že musí kázat Kristovo evangelium bez křesťan-

ského úřadu a bez pověření zvláštní křesťanské církve. Sel ke svému biskupovi v Lahore a prosil ho, aby mu dovolení kázat opět odňal. Biskup výslovně uznal jeho zvláštní povolání „prorocké“ a splnil jeho přání. To však ještě nebylo rozvázání pout s anglikánskou církví, které Sadhu patřil křtem. Kázal dále v anglikánských kostelech a zachoval si své přátelství s anglikánskými přáteli. Ale osvobozen od závazku církevního úřadu a konfese šel Sundar Singh dále po své cestě, na níž jako křesťanský Sadhu chtěl být „všechno všem“.

Na svém putování východní Indií setkal se v Sarnath, kde kdysi začal svou činnost Buddha, poprvé s členy tajné misie Sannyasi, na niž jej už předtím upozornil doktor Wherry. Tito tajní křesťané, kteří se považují za „následovníky asijského Krista“, jsou rozptýleni po celé Indii i v sousedních zemích a náleží hlavně k vzdělaným vrstvám obyvatelstva. Jejich počet podle výpovědi tajných Sannyasi obnáší několik set tisíc. Malá část z nich je organizována plnoprávně jako tajná křesťanská církev a věří, že je souvislost mezi ní a indickou církví, která prý byla založena apoštolem Tomášem. Tito organizovaní Sannyasi jsou rozlišeni ve dvě třídy: učitele a žáky. Učitelé, kterých je asi 700, žijí jako asketi a v celibátu a nosí žluté roucho. Patří jim označení Nand. Qdové této tajné církve se shromažďují v časné ranní hodině v modlitebnách, které svým zevnějškem jsou stejné jako hinduistické chrámy, ale není v nich ani obrazů, ani oltářů. Bohoslužba záleží ve čtení bible a v modlitbě a koná se v jazyce sanskrit. Tam se koná částečně i křest a večere Páně. Jejich heslo zní: „Ježíši z Nazaretu patří vítězství.“ Sadhu v pronásledováních a protivenstvích opět a opět nalézal pomoc u tajných Sannyasi. Napomínal je vždy, aby vykročili ze své skrytosti a hlásali Krista veřejně. Odpovídali mu: „Náš Pán nás povolal, abychom byli rybáři. Chce li rybář chytit rybu, nedělá hluk, nýbrž se utiší, dokud není jeho síť plná. Neboť kdyby lomozil, ryba by unikla. Proto pracujeme v tichu a až bude síť plná, uzří celý svět výsledek naší práce.“

Koncem roku 1912 byl Sundar Singh vyzván, aby šel kázat evangelium 4000 Sikhů, kteří se vystěhovali do Kanady jako dřevaři. S radostí prohlásil, že je ochoten, ale kanadská vláda mu odepřela visum. Nyní začal uskutečňovat plán, na který dlouho myslil, odejít na poušť ke čtyřicetidennímu postu. Věřil, že také tímto způsobem vnitřně poroste v následovníka Kristova a že se tak přiblíží svému Mistru. Snad byl k tomu podněten příkladem sv. Františka, který prý každoročně držel čtyřicetidenní přísný půst. Snad také slyšel o svém velikém předchůdci Sannyasim Brahma-bandhavovi, který se v době pašijí roku 1899 podrobil čtyřicetidennímu postu, aby se připravil na založení svého řádu. Byl také nepochybně, aniž si to uvědomoval, veden prastarými pohnutkami indické askese. Vždyť i Buddha se postil až do úplného vyčerpání, aby se tak dostal blíže k osvětlení.

Přes rozhodné varování ze strany římskokatolického Sadhu Smitha, který s ním cestoval do severní Indie, provedl Sundar Singh svůj úmysl. Asi 24. ledna 1913 odešel do džungle Kajliban mezi Hardvárem a Dehrádúnem a prodléval tam, jako kdysi Buddha u Uruvela, v meditacích. Vedle sebe položil čtyřicet kaménků, z nichž každý den jeden odhodil. Jeho tělesné síly rychle mizely, jeho schopnosti vidět a slyšet ubývalo. Brzy bylo jeho tělo tak zesláblé, že nebyl schopen ani odložit denně kamének. Naproti tomu jeho duchovní život stále více získával na jasnosti a svobodě. Ve stavu extatické vytrženosti byl zcela ponořen do světa nadmyslového. Zatím co jeho tělesný zrak byl tak zakalen, že již neviděl nic, zřel svým duchovním zrakem Krista s probodenýma nohama a s láskou zářícím obličejem. Zatím *co* jeho tělo bylo nehybné a necitelné, jeho duše pociťovala nejhlubší pokoj a nejdívuplnější štěstí-

Snad hladověl 10 — 12 dní, když jej našli začátkem února bambusáři v džungli a dopravili jej do Rišikeše. Odtud byl přepraven do Dehrádúnu a pak sedláky volským potahem odvezen do Arinfieldu, kde byl přijat do domu anglikánského faráře jménem Dharamjit. Jeho adoptivní syn Bansi a křesťané ze vsi jej ošetřovali s velikou láskou. Uzdravování rychle pokračovalo,

takže již v polovině března mohl nastoupit svou další pouť. Sel do Simly, kde mu Redman pro jeho nebezpečné rozhodnutí vážně domlouval. Ale Sadhu velebil požehnané účinky svého postu. Cítil se, jak i později vždy ujišťoval, postem vnitřně obnoven a upevněn. Všechna pokušení, vnitřní zábrany a nejasnosti, které jej ještě před tím trápily, s konečnou platností zmizely. Byl zbaven pokušení vzdát se povolání Sadhu a vrátit se do otcovského domu. Pocity neochoty, vynořující se jinak ve stavech únavy, se již nevracely. Stala se mu také jasnou nezávislost ducha na těle, o níž do té doby pochyboval. Především však dosáhl jistoty, že podivuhodný pokoj není pouze subjektivním citem, způsobovaným skrytou životní silou, nýbrž následkem Boží přítomnosti.

V. SUNDAROVA MISIE V TIBETU A NEPÁLU

Již v prvních letech svého působení učinil Sundar Singh odvážné rozhodnutí cestovat do Tibetu, do „temné, uzavřené“ země, jak ji sám nazývá a zvěstovat v tomto vysokém hradě buddhismu evangelium. Neznal ani řeč, ani zemi, ani její lid. Věděl jen o velikých těžkostech, které tam stojí v cestě zvěstování křesťanského evangelia. Ale ve své lásce ke Kristu, ve své horlivosti pro evangelium a ve své ochotě položit pro Krista i svůj život, nelekal se žádných nebezpečí a překážek.

Tibet je považován za jeden z nejtajemnějších krajů země. Tibetské úsloví označuje Tibet jako „zemi velikého ledu“. Zeměpisná odloučenost od okolních zemí, jakož i jedinečná krása jeho horského světa, činí z něho „zemi divů“, stejně jako hojnost jeho obrovských klášterů s jejich písemnými poklady a okázalým kultem.

Tuto nejobtížnější ze všech oblastí křesťanské misie si vyvolil devatenáctiletý Sundar Singh jako své pracovní pole. Beze všech pomocných prostředků a předběžných znalostí, důvěřuje pouze v Boží milost a připraven položit svůj život za evangelium, přikročil k tomuto zdánlivě nemožnému dílu.

Touže cestou, kterou nastoupil padesát let před ním františkánský misionář Desgodins, pokusil se na jaře 1908 proniknout do „uzavřeného“ Velkého Tibetu. V ochranovské misijní stanici v Poo našel přátelskou podporu bratrských misionářů Kunicka a Marxe. Zprostředkovali mu nejnütnější znalosti tibetské obco-vací řeči a dali mu sebou svého evangelistu Tarnyeda Aliho. Oba putovali společně do lamaistického kláštera Trashisgang, kde byli přátelsky přijati. Zdá se, že potom Sundar Singh obcházel sám zemi Bhod. Není jisto, zda se mu už tenkrát podařilo dostat se do vnitřního Tibetu. Rok co rok stoupal Sadhu do himalájských velehor a pokoušel se překročit hranice. Nedá se přesně stanovit, jak často a v kterých letech se mu podařilo proniknout do čínského Tibetu. Jednak proto, že Sundar Singh si nepsal deník a pak také proto, že datování svědků, kteří přicházejí v úvahu, si odporují. Jisto je, že jednou (pravděpodobně v roce 1912) společně s jmenovaným již Tarnyedem Alim z Poo cestoval do velké vsi Sipkije, která leží na půdě Velkého Tibetu. Kázal tam ve své mateřštině, hindustánsky, přičemž mu Tarnyed Ali dělal tlumočníka. Dále je jisto, že několikrát putoval přes Almora do Tibetu. Historickou skutečností jest, že Sundar Singh se pokoušel vážně proniknout do Velkého Tibetu každý rok (mimo ta léta, kdy cestoval mimo Indii) a že se mu mnohokrát podařilo dosáhnout cíle.

Sadhu se nesetkal v Tibetu jen s odmítnutím a nepřátelstvím, ale i s přátelským přijetím. Okolnost, že jeho žlutý oděv se podobá rouchu tmnějších lámů, usnadňovala mu i v Tibetu hlásání křesťanského evangelia. O tom, jaká vnímavost pro evangelium existuje i v lamaistických tibetských kruzích, poučuje následující událost. Když Sadhu prohlížel v jednom budhistickém chrámu knihovnu lamy, objevil v ní ke svému údivu Nový zákon a tázal se: „Odkud to máte?“ Lama odpověděl: „Je to podivuhodná kniha a stojí v ní podivuhodné věci. Víte, kdo tento Ježíš Kristus bible jest? Musel to být vtělený Buddha.“ Sadhu řekl: „Já v něho věřím. Je to můj Spasitel a Spasitel světa.“ Lama odpověděl: „Nevím, zda je Spasitel světa, ale vím, že je vtělením Buddha. Tibet je střechou světa, a on přijde a Tibet bude jeho trůnem. Odtud bude vládnout celému světu, neboť Tibet je střechou světa. My jej očekáváme - Ježíše Krista -, aby panoval nad světem.“

V této zemi, nepřístupné křesťanské misii, našel Sundar Singh i přátele a pomocníky. Tak Waiigdiho a především mladičkého Thapu, syna Nepalána a Tibeťanky, který mu opětovně sloužil při jeho hlásání v západním Tibetu jako tlumočník. Oba přijali z jeho rukou křest. Sadhu ovšem také narazil na hořké nepřátelství, především u tibetských lámů. Umí vyprávět nejen o tvrdých pronásledováních, jimž byli vystaveni jiní křesťanští evangelisté a vyznavači, nýbrž i o mukách, která pro své kázání vytrpěl sám. Zpravuje nás o tom, že byl několikrát divuplným způsobem zachráněn od mučednické smrti. Protože tato vyprávění spočívají výlučně na svědectví samotného Sundara, musíme se kriticky zdržet konečného úsudku o jejich věrnosti. Nejvýznamnější z těchto svědectví je vysvobození ze studny v Rasar, které zde podáváme podle líčení Sundarova.

V Rasar byl Sundar Singh předveden před lamu a obžalován, že vnikl do země bez dovolení a hlásal cizí náboženství. Byl odsouzen k smrti a hozen do čtyřicet stop hluboké studny, která byla bez vody a byla používána jako hrob pro zločince. Předtím mu byla kyjem přeražena pravá paže, aby mu byl znemožněn únik. Padl na kupu trouchnivějících mrtvol. Těžký železný poklop nad ním byl uzavřen a také železné dveře ve zdi, která obklopovala studnu, byly uzamčeny. Hladov a žízniv, trýzněn bolestmi zlomené paže, seděl po tři dny v této temné, děsným zápachem naplněné hrobce. Ve své bezútěšnosti vyrazil nářek svého Spasitele: „Bože můj, Bože můj, proč jsi mne opustil?“ V horoucí modlitbě se utíkal k Bohu. Tu se položil na jeho duši svatý mír. Cítil Boží přítomnost na tomto místě smrti. Třetí noci byl náhle poklop studny zvednut a dolů byl spuštěn provaz. Nějaký hlas na něho volal, aby se provazu chopil. Když byl vytažen nahoru, poklop byl uzavřen. Cítil, jak se nějaká ruka dotkla jeho nemocné paže. Když se však chtěl poohlédnout po svém osvoboditeli, nebyl zdě nikdo, a jeho zraněná paže byla uzdravena. Namáhavě se do-vlekl do hospody. Lama, který mu byl přátelsky nakloněn, opatřil mu opět odňaté šaty. Po nějaké době začal Užaslým lidem opět kázat. Byl předveden znovu před soudnou stolicí hněvem rozpáleného lamy, který dospěl k názoru, že někdo ukradl klíč od studny, jediný, který existoval. Když však byl klíč nalezen ve vlastním opasku lámově, ztuhl úlekem a poručil Sadhuovi opustit město, aby jeho Bůh na ně neseslal neštěstí.

Ať již jakkoli tato a ostatní zázračné historie mohou být posuzovány, jedno je jisté, že cestování ne-schůdnou a drsnou zemí Bhod je spojeno s nevýslovnými oběťmi a se stálým nebezpečím života. Sundar Singh má pravdu, když říká: „Jdu-li do Tibetu, nikdy neočekávám, že se vrátím. Myslím vždy, že je to naposled. Ale Boží vůlí jest, abych byl zachraňován.“

K nejpozoruhodnějším zážitkům z cest po Tibetu, o nichž Sundar Singh umí vyprávět, patří také jeho setkání s Maharišim z Kailáš. Tvrdí, že se s tímto starým věštcem setkal třikrát a že

se mu od něho dostalo rozmanitých podnětů pro vnitřní život a pro zvěstování evangelia. O jeho prvním setkání s ním se dovídáme toto:

Když Sadhu putoval po himalájském sněhem pokrytém pásmu Kailáš, přišel uprostřed čarokrásné krajiny nedaleko proslulého jezera Mánasarovár k chýši letitého askety. Byl uvyklý shledávat se v Himalájích s indickými Sannyasi a tibetskými mnichy, ale nyní našel ke svému údivu křesťanského poustevníka, který ho vyzval ke společnému pokleknutí a k modlitbě, který zakončil svou modlitbu jménem Ježíše Krista a který mu předčítal ze starého svitku několik veršů horského kázání podle Matouše. Potom mu věstec líčil své neslychané životní osudy. Tvrdil, že se narodil před třemi sty lety v Alexandrii jako dítě mohamedánské rodiny. V třiceti letech vstoupil do kláštera, ale ani modlitba, ani četba Koránu mu nemohly přinést pokoj. Ve své vnitřní bídě se obrátil na nějakého křesťanského světce, který přišel z Indie do Alexandrie hlásat evangelium. Tímto svatým byl Jer-naus (arabská forma pro Hieronymus, Jeroným), synovec sv. Františka Xaverského. Přečetl mu z malé knížky slova: Pojd'te ke mně všichni, kteří těžce pracujete a jste obtíženi, a já vám dám odpočnutí — Tak Bůh miloval svět, že Syna svého jednorozeného dal. Tato slova bible mu ukázala cestu ke Kristu. Opustil svůj klášter a přijal křest a potom putoval světem se svým učitelem, později sám jako potulný kazatel. Po dlouhých misijních cestách se uchýlil na svatou horu Kailáš, kde se věnuje zcela rozjímání, modlitbě a přimlouvám za křesťanstvo. V tomto osamělém modlitebním životě se mu dostalo mnoho zázračných apokalyptických vidění a zjevení.

Vyprávění o Maharišim, které Sadhu dále líčil v Indii a které bylo vneseno do veřejnosti znetvořené a nafouknuté Sundarovým indickým životopiscem Zahirem, je zatíženo silnými nepravděpodobnostmi. Nápadná je především okolnost, že Mahariši byl přiveden k víře v Krista týmiž slovy bible jako Sadhu. Pravdě nejbližším vysvětlením je, že Mahariši je ideologická (myslí vytvořená) postava Guru, kterou Sadhu zřel v extatických stavech a do níž si mimo-volně promítl své vlastní zážitky. Profesor Hauer z Tübingen, který působil mnoho let v Indii jako misionář, řekl, že tato představa Maharišihovo jako promítnutí vlastního náboženského nitra do vymyšlené postavy svatého učitele, je mezi indickými askety velmi rozšířená. Proti tomuto veskrze osvětlujícímu výkladu mluví pouze dvě skutečnosti:

1. že Mahariši je v Himálaji znám nejen Sadhuovi, nýbrž i členům misie Sannyasi. Někteří z nich vněm vidí dokonce svého „papeže“ a věří, že s ním jsou v extatickém (extase=vytržení) spojení;
2. ještě důležitější okolnost, že Sadhu, jak dosvědčuje Daud Elia, křesťan z Annfieldu, v roce 1913 ihned po svém setkání s Maharišim, se vrátil do Annfieldu a vzal s sebou více křesťanů z Dehra Dun k nové cestě na Kailáš. Jen sníh a led přinutily poutníky k návratu, aniž Maharišihovo viděli. Sundar Singh se odvolává na to, že jednou navštívil Maharišihovo nikoliv sám, nýbrž s jedním tibetským lamou. Pro skutečnost setkání mluví také okolnost, že Sundar Singh podle své zásady „nejsem poslán zvěstovat Maharišihovo, nýbrž Ježíše Krista“ ve svých veřejných kázáních o Maharišim nikdy nemluvil a postavil se energicky proti zvědavosti a touze po sensaci, které jeho vyprávění a zejména knížka Záhorova vyvolala. Protože však zde stojí proti sobě se stejnou vahou důvody a protidůvody, musíme se kriticky zdržet konečného úsudku. Tibet není jedinou ze sousedních zemí Indie zcela uzavřených křesťanské misii. Také v Nepálu, tomto vysokém hradě na chrámy bohatého buddhismu Mahayana, nemohla se křesťanská misie zachytit. Také do této země Sundar Singh na svých cestách několikrát vkročil a také zde byl pro své hlásání evangelia pronásledován. A i zde našel podporu u tajných křesťanských Sannyasi. Je dostatečně jisto, že počátkem června 1914 cestoval z Gumu blízko Dárdžilingu přes Sukiado Nepálu a že ve velké vsi Ilom nedaleko hranic byl jeden den uvězněn. Dosvědčujete výslovně Tibetan jménem Tharchin, od něhož se v Gumu oddělil a kterého tam ihned po návratu zase našel. Datum jeho věznění je pevně zjištěno

záznamem v jeho Novém zákoně: „Nepál 7.6.1914. Přítomnost Krista proměnila zde mé vězení v nebe požehnání; copak teprve učiní z nebe?" Paní Parketová našla tento záznam bez vědomí Sudarova na předsádkovém listě Jeho Nového zákona. Mučení v Ilo m mělo podle líčení Sudarova tento průběh: Když v Ilo m veřejně kázal, byl zatčen nějakým důstojníkem a předveden před mahárádžu, který ho odsoudil k šesti měsícům vězení. "Ve vězení pokračoval ve svém kázání mezi lupiči a zloději. Protože se neřídil zákazem žalářnickým, byl předveden znovu před mahárádžu. Aby mu jeho kázání znemožnil, poručil jej přesadit ze společného vězení do kravína vězeňského strážce a sevřít do klády. Sadhu byl okraden o oděv a ve shrbené pozici s rukama a nohama sevřen do klády. Nadto vysypali na jeho tělo košík pijavic, které mu sály krev. Jeho trýznitelé jej tupili a házeli na něj špínu a lejno. V tomto strašném mučidle musil Sadhu bez jídla a vody ztrávit celou noc. Když jej druhý den žalářník našel živého a zářícího radostí, lekl se a oznámil to rádžovi. Ten prohlásil: „Je to blázen, pusťte ho." Muž, který den předtím roztrhal Sadhem mu darované evangelium, byl nyní obrácen.

Protože Sundar Singh cestoval do Ilo m bez průvodce, nedá se o tomto mučednictví stanovit nic pevného. Dementi nepálské vlády je nápadně neurčité a vyhýbavé. Sundarův tibetský přítel Tharchin, s nímž se bezprostředně po svém návratu z Ilo m setkal, dosvědčuje, že Sadhu se vrátil s řadou ran, vředů a oteklin na svých bedrech, které musil ošetřovat. Tato skutečnost svědčí pro dějinnost mučení pijavicemi.

VI. SUNDAROVA MISIE VJIŽNÍ INDII AVÝCHODNÍ ASII

Po roce 1912 bylo jméno Sundarovo známo po celé Indii. Nadšená a v prvním vydání fantasticky nadmutá knížka jeho obdivovatele Zahira, která vyšla roku 1916 v hindustánštině a roku 1917 v angličtině, proslavila jej mezi křesťany i hinduisty ještě více. Podle slov indologa Mac.nicola prošel Sundar Singh, „Indií jako magnet". Kam přišel, tam proudili křesťané v zástupech. Začátkem roku 1918 přišel Sundar Singh do Madrásu. Odtud konal misie do jižní Indie a Sousedních zemí. Ráno a večer kázal ve velikých shromážděních, přes den mluvil ve školách a přijímal stovky křesťanů, kteří se na něho obraceli o radu a pomoc. Mnohý hindu k němu přišel v noci jako Nikodém k nazaretskému Mistru. Všude nabádal indické křesťany, aby pokračovali v misijní práci započaté evropskými nositeli víry, aby ji nenechali zahynout. Pokoušel se jim vštípit do vědomí jejich misijní povinnost krásným podobenstvím: „Jeden člověk měl nádhernou zahradu. Rostliny a stromy v ní byly pěstovány tak dobře, že každý, kdo šel kolem, měl z toho radost. Tu však musel na nějaký čas odcestovat. Myslil si: Je zde můj syn, který bude zatím mou zahradu udržovat v pořádku. Ale syn se o krásné vlastnictví nestaral a nebylo nikoho, kdo by je ošetřoval. Dveře zahrady zůstaly otevřeny a sousedův dobytek se pásal na ušlechtilých květinách. Nikdo nezaléval žíznící rostliny, takže žloutly. Lidé zůstávali stát a podívovali se této zanedbanosti. Syn však ležel nečinně v okně. Tu se ho kolemjdoucí tázali, proč svou nádhernou zahradu tak zanedbává. Ach, odpověděl, otec odcestoval a nedal mi žádný příkaz. Takoví jste vy, indiští křesťané. Vaši misionáři tu nejsou nebo nemohou zdaleka zmocí všechnu práci a vy jen přihlížíte a je vám vše jedno. Jste-li však pravými syny, pak vykonáte svou povinnost i bez zvláštního příkazu otceva."

Také v jihoindických křesťanech - Tomášencích - pokoušel se Sundar Singh probudit misijního ducha. Tyto křesťanské obce odvozují svůj původ od a-poštola Tomáše, který prý hlásal evangelium v okolí Cranganory. I když je toto podání legenda, dá se s určitostí prokázat

existence křesťanských obcí v jižní Indii již ve III. století. Od V. století se hlásily k nestoriánskému učení, podle něhož Kristus nebyl Bůh, nýbrž pouze jakýsi nositel Boha a Marie nebyla bohorodičkou, nýbrž jen rodičkou mesiáše z rodu Davidova. Později se Tomášenci rozdělili, takže dnes jsou rozštěpeni na tři skupiny: ve starou církev nestoriánskou, v církev syrsko-jakobítskou a v církev uniovanou s Římem. V polovině února roku 1918 svědčil Sundar Singh na konvente syrsko-jakobítské církve v severním Travankoru před 20 000 věřícími. Hned nato kázal kongresu Tomášenců, jehož se zúčastnilo 32 000 věřících. Vytýkal jim otevřeně nedostatek křesťanské aktivity a nabádal je k ní.

Tehdy stál Sundar Singh, jak říká Macnicol, „na vrcholku svého vlivu“. Zástupy lidu byly úplně v jeho moci. Do tohoto údobí spadá jistě významný vnitřní zážitek, který Sundar líčí na začátku svého spisu „LI nohou Mistrových“.

Když šel jednoho dne modlit se do džungle, předstoupila před něho postava, jejíž chování prozrazovalo ušlechtilého a zbožného muže. Ale v jejích očích bylo cosi potměšilého a v jejím hlase něco ledového. Muž jej oslovil takto: „Ačkoliv se celým srdcem věnuješ dobru jiných, neměl jsi za to dosud patřičnou odměnu. Tím, že ses stal křesťanem, zasáhl jsi svým vlivem jen několik tisíc křesťanů. K tomu ještě někteří z nich ti nedůvěřují. Nebylo by pro tebe lepší stát se vůdcem Indů a mohamedánů? Hledají takového. Chopíš-li se toho, uvidíš brzy, že 310 miliónů hinduistů a mohamedánů tě následuje a zbožňuje.“

Když to Sundar Singh uslyšel, splynula mu bezděky se rtů slova: „Odejdi ode mne, Satane. Věděl jsem vždy, že jsi vlk v rouše beránčím. Chceš, abych opustil úzkou cestu kříže a utrpení a dal se na širokou cestu smrti. Mou odměnou je Pán, který pro mne obětoval svůj život, a mou svatou povinností je obětovat sebe a všechno pro něho, jenž jest pro mne vším. Odejdi, nemám s tebou co činit.“ Pak se modlil v slzách. Když svou modlitbu skončil, viděl před sebou vznešenou, nade vše krásnou světelnou bytost. Ačkoliv neříkal nic a slzy v očích mu bránily jasně vidět, pronikly proudy lásky jako blesk jeho duši, poznal svého milovaného Spasitele a padl mu k nohám. Tak přečkal Sundar Singh jedno z největších pokušení svého života, „pokušení povolání“, kterým prošli před ním Ježíš i Buddha. Ježíš pokušením stát se vykonavatelem zázraků, světským mesiášem ve smyslu židovské nacionální naděje, Buddha pokušením setrvat v odloučené mystické nirváně a nevracet se mezi lid.

Až do května 1918 působil Sadhu na jihu Indie. Potom odešel na dobu šesti týdnů na Cejlon. Konal denně tři shromáždění, na něž proudily obrovské zástupy lidí všech náboženství. Sundar zde ostře odsuzoval ducha kastovníctví, bohatství a luxus cejlonských křesťanů a označoval je za nejtěžší překážku rozšíření křesťanské víry. V jaffně narazil ponejprv na odpor římskokatolických kruhů. Římští kněží zakázali svým věřícím účast při jeho shromážděních. V červenci 1918 se vrátil zpět do jižní Indie. Po kratší nemoci a menších misijních cestách v Indii se odebral do Japonska, kde byl otřesen malomocenstvím, nemravností a náboženskou lhostejností národa. Odtud cestoval do Číny.

V obu zemích zanechal u tamních křesťanů hluboký dojem. Sotva se vrátil do svého domova v severní Indii, připravoval se na misijní cestu do malého Tibetu (Spití), kterou nastoupil v červenci 1919, provázen Tarneydem Alim. Po svém návratu domů prožil velkou radost. Jeho otec jej přátelsky přijal a tázal se ho na cestu ke Kristu. Sadhu jej odkázal na četbu bible a na modlitbu. Otec se podle toho zařídil a po nějaké době svému synu prohlásil: „Nalezl jsem tvého Spasitele. Stal se i mým Spasitelem.“ Žádal, aby byl pokřtěn svým synem. Ale Sundar se necítil povolán k tomu, aby křtil. „To je úkol jiných. Mým úkolem jest svědčit o blaženosti

pokoje v Kristu." Aby svému synu splnil nějaké přání, zaplatil mu otec cestu do Evropy, což bylo již dlouho tužbou Sundara Singha.

VII. SUNDAROVA MISIE NA ZÁPADĚ

Co vedlo Sundara Singha z jeho misijního pole v Indii a v sousedních zemích na západ? Jedním důvodem k tomu byly obžaloby z úst věřících hindů, že evropské křesťanství se dožilo svého fiaska a ztratilo svůj vliv na život národů. Chtěl si ověřit správnost těchto obžalob, které tvořily velikou překážku jeho misijní činnosti. Ale zvláštním podnětem bylo Sundarovi jako obyčejně zvláštní povolání Boží.

„Jedné noci, když jsem se modlil, pocítil jsem volání, abych šel kázat do Anglie.“ Tak se stalo, že Sadhu kázal na mnohých shromážděních nejen v Anglii, nýbrž i v Irsku a Skotsku, v Americe a Austrálii. Po návratu domů si nějaký čas odpočinul v modlitbě a v samotě na úpatí Himaláje a pak se věnoval misijní činnosti v Tibetu a v Indii.

Četná pozvání z Evropy jej přiměla ke druhé cestě na západ. S touto cestou spojil návštěvu Palestiny, která byla jeho dávným vroucím přáním a kterou mu finančně umožnil otec. Procházel tu všechna místa, k nimž se váže působení a život Ježíše Krista. V duši tohoto indického učedníka Ježíšova ožíval celý život a veliké vykupitelské drama jeho Spasitele. Na každém kroku jej doprovázelo vědomí bezprostřední osobní přítomnosti Krista. „Je po všechen čas u mne. Ať jdu kamkoliv, kráčí po mé pravici.“ Jeho duše přetékala radostí a slzy vděčnosti mu kanuly z očí. Když stál blízko rozbořeného chrámu jeruzalémského, slyšel Kristova slova: „Přišel jsem, aby život měli a hojněji toho života měli.“ A když prodléval v modlitbách v zahradě Getsemanské, bylo mu, jako by Kristus zde byl a mluvil k němu, jako kdysi ke svým učedníkům: „Pokoj budiž s vámi. Jako mne poslal Otec, tak i já posílám vás.“ A když se zvedl, věděl, že je poslán vydat svědectví v celém světě.

Z Palestiny jel Sundar- do Kaira, kde kázal koptickým křesťanům. Osm dní nato kázal v Marseille a pak nastoupil cestu -do francouzského a německého Švýcarska. Kázal zde na četných místech a často před velikým počtem posluchačů. Pak odcestoval do Německa, kde se zdržel jen několik dnů, ale kázal na mnohých místech. Mluvil také na universitě v Lipsku a v Kielu. Paměťhodným zůstal jeho krátký pobyt ve Wittenbergu, kde kázal evangelium v kostele, na nějž kdysi Martin Luther přibil svých 95 thesů a v němž kázal.

Z Německa cestoval Sundar Singh dále do Švédska, kde zvěstoval evangelium na mnohých místech.

V Uppsale pobyl několik dní v domě arcibiskupa Soderbloma, který sám překládal jeho přednášku o hinduismu v universitní aule. Ze Švédska se odebral do Norska, kde navštívil několik měst, a pak do Dánska. V Herning a Tinglev mluvil před obrovským shromážděním. Počátkem června odcestoval přes Hamburk do Holandska. Mluvil tam v několika městech a sešel se s mnohými státníky, profesory a představiteli církví. Vyčerpán namáhavou cestou dospěl v červenci do Anglie. Zde odmítal všechna pozvání stejně jako musil odmítnout pozvání z Finska, Ruska, Řecka, Rumunska, Srbska, Itálie, Portugalska, Ameriky a Nového Zélandu. Mluvil pouze na jednom místě v jižním Walesu. Toužil po klidu a tichu. Nalezl je teprve v srpnu, když se opět vrátil do svých himalájských hor. Tam odloučen dočasně od světa,

čerpal v meditaci novou sílu pro své apoštolování. V posledních měsících roku mohl již opět zvěstovat evangelium ve své severoindické domovině a ve své mateřské řeči.

O návštěvě Sundara Singha v Evropě se všude mluvilo jako o veliké události. Před ním i po něm navštívili Evropu mnozí Indové, kteří vesměs velebili náboženské poklady své země a nabádali lidi na západě ke studiu indické moudrosti. Sám Brahmabandhav tlpadhyaya, křesťanský asketa, velebil ve svých anglických přednáškách indické kastovníctví jako ideální společenskou soustavu a moudrost Vedanta jako věčnou filosofii. Ale v Sundaru Singhovi přišel Ind, který nepěl chválu na posvátné písemnictví své vlasti, nýbrž naopak svědčil o tom, že toto náboženské dědictví mu nedovedlo dát pravý pokoj; Ind, který se vši jednoznačností a rozhodností zvěstoval, že jen Kristus je cesta, pravda a život. Ze zbožný syn země Véd nehlásal západu nic jiného než prosté staré poselství o Boží lásce zjevené v Kristu, bylo něčím neslýchaným. Nelze se divit, že právě vzdělané vrstvy evropské patřily na tohoto muže v největším údivu.

Dojem, který Sundar Singh v Evropě učinil na ty, kdo jej slyšeli nebo se s ním setkali, byl vesměs mohutný. Při jeho kázání v chrámu St. Brides v Londýně „klečel nakonec téměř každý v modlitbě, což bylo v takových shromážděních zcela nezvyklé“. Holandský theolog doznal ve svém dopise: „Bylo to pro mne zjevení a svět Nového zákona se mně stal bližším a srozumitelnějším.“ Jedna Švédka svědčí: „Řekla bych, že to byla náboženská zkušenost. Cítila jsem nutnost sklonit se před velikým apoštolem, neboť jsem již nevnímala jej, nýbrž Boha, kterého zvěstoval.“ Švýcarský theolog napsal: „Učinil na mne velmi silný dojem. Mohu říci, že největší, jaký jsem kdy v životě zakusil.“ Prostý horal ze Švýcarských Alp, který slyšel Sundara v katedrále v Lausanne, doznal: „Byl jsem v katedrále. Tento den je mezníkem mého života. Byl jsem šťasten uprostřed svého lidu pohromadě s bratrem, který přišel z pohanské země a stál na kazatelně.“

Četní západní theologové, kteří k jeho osobě přistupovali s jistou nedůvěrou, byli při prvním osobním setkání zbaveni všech výhrad. I učení muži, křesťanství odcizení, byli jeho osobností proměněni. Tak prohlásil profesor jedné anglické university Sundaroví, že byl agnostikem (tj. přesvědčen o nemožnosti poznat Boha), ale nyní že se stal věřícím: „Neobrátilo mne vaše kázání nýbrž vy sám, hindu, Kristu tak podobný v duchu i v chování, jste živým svědkem evangelia a osoby Ježíše Krista.“

Sundar Singh zanechal v tisících evropských křesťanských srdcích nesmazatelné vzpomínky. Pro tisíce bylo jeho kázání povzbuzením k novému křesťanskému životu. Pro něho samého byl pobyt v západních zemích, největším zklamáním, jaké je vůbec myslitelné. Musil vidět, že ideální představy, které si vytvořil o západních křesťanech, neodpovídají skutečnosti a že měli pravdu oni hinduističtí protivníci, kteří proti němu uváděli úpadek západního křesťanství a převahu indické niternosti a kultury duše. Bolest nad touto zkušeností proniká v jeho promluvách stále znovu: „Myslil jsem dříve, že obyvatelé těchto zemí jsou všichni skvělí lidé. Když jsem poznával v jejich srdcích Boží lásku a dověděl jsem se, co pro nás dělají, myslil jsem: Musí to být živí křesťané. Když jsem však tyto země procestoval, mé mínění se změnilo. Nalezl jsem zcela jiné poměry. Není pochyby, že i zde jsou praví služebníci Boží, ale ne všichni jsou křesťany. Počal jsem srovnávat obyvatele zemí pohanských a křesťanských. První jsou pohani, protože uctívají rukama učiněné podoby bohů. Ale v takzvaných křesťanských zemích sem objevil horší druh pohanství, v němž lidé zbožňují samy sebe... Počal jsem poznávat, že žádná evropská země nesmí být považována za křesťanskou, že existují všude jen jednotliví křesťané.“ „Dříve jsem myslil, jak jsem nešťasten, že jsem se narodil v pohanské zemi a jak

jsou šťastni ti, kteří znají Krista od dětství. Když jsem však procestoval jiné země, musil jsem svůj názor změnit.. Nyní velebím Boha, že mně dal narodit se v pohanské zemi, neboť jen proto jsem byl nespokojen a hledal jsem Boha, kdežto obyvatelé zemí křesťanských se domnívají, že už všechno našli a že už nic nemusí hledat."

Ale všechna tato bolestná zklamání nedovedla Sundara zmást v jeho víře v Krista. „Krista za to obviňovat nelze, nemá na tom žádné viny. Vina je na těch, kdo předstírají, že jsou-jeho následovníky, ale nesvěřují se jeho vedení. Třiatřicet let žil náš Pán v Palestině, ale Palestina jako taková se nestala křesťanskou; jen jednotlivci uposlechli jeho volání, vystoupili později jako svědkové a museli zemřít jako mučedníci. Tak je tomu také ještě dnes."

Často používal názorného podobenství, jímž objasňoval své mínění, že za náboženskomravní úpadek v křesťanských zemích není odpovědno křesťanské náboženství:

„Jednoho dne jsem seděl na úpatí Himaláje u břehu řeky. Vytáhl jsem z vody krásný oblý tvrdý kámen a roztloukl jsem ho. Vnitřek byl zcela suchý. Tento kámen ležel dlouhý čas ve vodě, ale voda do něho nepronikla. Stejně je tomu s lidmi zde v Evropě. Po staletí jsou obklopeni křesťanstvím, jsou zcela ponořeni do jeho požehnání, žijí v křesťanství, ale křesťanství neproniklo do nich a nežije v nich. Vinu nemá křesťanství, nýbrž tvrdost srdcí."

Cesta západními zeměmi byla pro Sadhu nejen hořkým zklamáním, nýbrž i velkým nebezpečím. Byl často uctíván jako svatý. Zakusit takové pocty ještě za života je pro každého zbožného člověka nebezpečné a dvojnásob pro konvertitu (obráceného z jiného náboženství) a ještě nebezpečnější pro Inda. Vzpomeňme jen na zbožšťování Gurů v Indii.

Mnozí Sundarovi přátelé sledovali jeho vítězný pochod evropskými zeměmi s největšími starostmi. Opět mu vstoupil do cesty Satan ve své nejsvůdnější podobě. Bylo to snad nejtěžší pokušení jeho života. Ale Sundar zvítězil opět. Že sám nechce být ničím, ale chce, aby Kristus byl všechno, vyjádřil v krásném podobenství, jímž odpověděl na otázku přítele, zda není pyšný na to, že je tak slavný a uctíváný:

„Když Ježíš vjel do Jeruzaléma, prostírali lidé na cestu roucha a ratolesti, aby jej uctili. Ježíš seděl na oslu podle prorockého slova. Jeho nohy se nedotýkaly ulice vystlané a ozdobené k jeho poctě. Naproti tomu osel kráčel po prostřených rouších a ratolestech. Bylo by jistě pošetilé, kdyby si osel na tom zakládal. Neboť lidé nevyzdobili ulice kvůli němu. Stejně pošetilé by bylo, kdyby si ti, kteří nesou jméno Ježíšovo lidem, chtěli zakládat na poctě, která je jim prokazována jen kvůli Ježíšovi."

Jako si Sundar Singh uprostřed obdivovatelů a ctitelů uchoval svou prostou pokoru, tak si také zachoval svou otevřenost v kritice západních poměrů. Nikdy se neostýchal dát najevo své zklamání nad od-křesťanstvím západu a tepat ostrými slovy náboženskou lhostejnost, touhu po mamonu a honbu za rozkoší v západních zemích. V jedné řeči v západním Švýcarsku pravil: „Vím, že věci, které vám říkám, se vám nebudou líbit, ale musím být poslušen svého svědomí a vyřídit poselství, které jsem přijal od Boha." Čím déle dlel Sadhu v Evropě, tím více jeho zvěst nabývala povahy prorockého kázání trestu a pokání.

„Domníval jsem se, že obyvatelé křesťanských zemí čtou bibli a že jsou jako andělé. Když jsem však procestoval tyto země, poznal jsem svůj omyl. Většina z nich má bílou tvář a černé srdce. V pohanských zemích vidáváme lidi chodit do svých chrámů; jsou naplněni bázní Boží. Zde všude vidím lidi, kteří hledají vyražení. V pohanských zemích jsou lidé, kteří po celá léta

hledají pokoj a spásu, zatím co zde tak mnozí se spokojují vnějším blahobytem." — Někdy jeho kázání dosahuje až eschatologického prorokování soudu: „Lidé na západě, kteří v křesťanství obdrželi tak mnohá požehnání, nyní je ztrácejí, protože svou důvěru upnuli k vnějším věcem: k pohodlí, penězům a přepychu. Proto budou nekřesťané v den soudu potrestáni méně přísně, neboť neslyšeli o Kristu. Ale obyvatelé křesťanských zemí budou potrestáni přísněji než jiní, neboť poselství o něm uslyšeli a zavrhli ho... Snad v onen den uslyšíte slova: »Přišel k vám z pohanské země muž a svědčil vám o mně jako o živém Kristu, protože zakusil mou moc a slávu a přece jste nechtěli uvěřit.«."

Drsná zklamání na západě vedla Sadhu, tohoto svědka Boží lásky a nebeského míru, na cestu tvrdého zvěstování soudu. Když své poselství vyřídil, setřásl prach Evropy se svých nohou a vrátil se do své otčiny s pevným rozhodnutím, že se nikdy na západ nevrátí. Často řekl svým posluchačům: „Je to poprvé a naposled, co mne zde vidíte." Poznal, že lidé na západě, většinou jsou zajati v žádostivosti mamonu a v touze po požitku, zavrhuje poselství Kristovo, zatím co lidé na východě, toužící po pravdě a spáse, přijímají s radostí evangelium. Zvěstovat jim toto radostné poselství považoval za svůj další životní úkol. Proto i po svém návratu nastoupil opět namáhavou misijní cestu do Tibetu. Tam jej lákalo nejen bohaté pracovní pole, nýbrž i mučednická smrt - koruna, peněz toužil. V jedné řeči ve Švýcarsku pravil: „Necítím žádného strachu při pomyslení, že jednoho dne musím v Tibetu zemřít. Až tento den přijde, přijmu jej s radostí." „Vracím se tam každý rok a snad již příštího roku se dozvíte, že jsem také přišel o život. Pak si nemyslete, on je mrtev, nýbrž řekněte: přišel do nebe a do života, je u Krista v životě dokonalém."

VIII. SUNDAR SINGH O MODLITBĚ

Vyprávění o životě Sundara Singha zní jako legenda plná divů. Kdyby hrdina tohoto vyprávění nežil mezi žijícími a kdyby toto vyprávění nebylo založeno na výpovědích hodnověrných současníků, které také byly dostatečně ověřeny, odkázal by je kritický rozum západního člověka do říše nedějinnosti a legendy. Ale v životě Sundara Singha se setkáváme s dějinnou skutečností. Setkáváme se v něm s člověkem XX. století, který žije zcela ve věčnosti a který je v nejnějnějším obecenství se svým Vykupitelem. Jeho život stojí ve znamení divu a nadpřirozené síly. Touto podivuhodnou silou je jeho modlitební život. „Skrze modlitby člověka může Bůh učinit veliké věci" zní jeden z jeho výroků. Tajemství Sundara Singha jako všech mužů Božích je v jeho modlitebním styku s Věčným. Modlitba je světem, v němž dýchá a žije. To je zdroj, z něhož pramení jeho zbožný život, jeho silná a vroucí láska ke Kristu, jeho připravenost a odvaha ke každé oběti a jeho stravující apoštolská horlivost. Sám vyznává: „Vše, co jsem našel, jsem dosáhl jen modlitbou." Každé ráno stráví několik hodin čtením bible, rozjímáním a modlitbou. Dlí-li v Himalájích, věnuje se podle příkladu svého Mistra celé dny a noci osamělé modlitbě. Protože modlitba je náboženským chlebem jeho života, je jeho kázání neustálým nabádáním k modlitebnímu životu. Sundarovým heslem je: modlitba a opět modlitba. A cílem jeho modlitby jest obětavá práce, práce a opět práce pro Boha a pro člověka. Sundar Singh ukazuje neúnavně, že modlitba je srdcem náboženství, že je alfou a omegou křesťanského života. „Modlitba je pro náš duchovní život ze všeho nejdůležitější, je to

největší potřeba našeho duchovního života." Aby znázornil nutnost modlitby, užívá rád obrazu dýchání, který je běžný také v řeči západní zbožnosti. -

„Jako dech a oběh krve jsou podstatnými činnostmi těla, tak je modlitba podstatnou činností duše. Modlitba je dechem našeho duchovního života. Právě jako přijímáme dýcháním vzduch, můžeme modlitbou vdechovat Ducha svatého. Ve skutečnosti člověk nemůže bez Boha žít ani jediný den, ani jedinou hodinu. Ale většina lidí jsou jako spící, kteří sice dýchají, ale nepozorují to. Kdyby vzduch došel a dýchání přestalo, nemohli by ani spát, ani bdít, nýbrž museli by se zadusit a zemřít. Lidé však zpravidla nemyslí na to, jak nepostradatelným darem je vzduch, který dýcháme. Kdybychom na to mysleli, byli bychom naplněni vděčností a radostí. Podobně je tomu s naší duchovní závislostí na Bohu. On nás udržuje, žijeme v něm. Kolik lidí na to myslí? Kolik se jich probouzí ze spánku a začíná vědomě dýchat Boží vzduch, bez něhož by se musela duše zadusit a zemřít? Jaké je to dýchání? Dýchání duše záleží v modlitbě, jímž čerpá svěží vzduch a novou životodárnou potravu z Boží lásky, v níž máme své bytí."

„Jednou jsem seděl na břehu jezera. Tu jsem pozoroval několik ryb, které vypluly na povrch a otvíraly ústa. Nejdříve jsem myslel, že hledají hmyz, že mají hlad, ale potom mně jeden rybář řekl, že sice mohou přijímat vzduch z vody, ale musí čas od času vyplout na povrch, aby se nadýchaly čerstvého vzduchu plnými doušky, neboť by jinak nemohly žít. Tak je tomu také s námi. Svět se podobá oceánu. Můžeme v něm žít, pracovat a působit, ale čas od času musíme načerpat svěžího života v modlitbě. Ti křesťané, kteří nemají kdy k tiché modlitbě, nemohou dosáhnout pravého života v Kristu."

„Bůh stvořil v prsou - matky mléko a v nemluvněti touhu po pití: Mléko neproudí do úst dítěte samo. Děcko musí potravu z prsou matky dychtivě sát. Bůh stvořil duchovní pokrm, jehož je nám třeba. Do lidské duše vložil touhu, pud po této, duchovní potravě. Duchovní mléko, výživu naší duše, přijímáme modlitbou. Tak se stáváme jako dítě den ze dne silnější."

„Když pták letí ve vzduchu, nemůže ho zemská přitažlivost stáhnout. Překonává ji tím, že pohybuje křídly. Zastříhne-li mu křídla, stáhne ho zemská přitažlivost dolů. Křesťanova křídla jsou v modlitbě. Lidé, kteří se modlí, jsou zprošťováni starostí tohoto světa a jsou schopni pomocí modlitby vznést se k nebi. Žádná moc na zemi je nemůže stáhnout dolů. Letí výš a výš a nakonec dospívají k Bohu a nalézají v něm pokoj."

„Před několika lety jsem seděl v Himálaji na hoře vysoké 6000 metrů, když náhle se rozpoutala hrozná bouře. Nejprve jsem se ulekl při myšlence na nebezpečí, že budu zasažen bleskem. Brzy však jsem viděl, že bouře zuří pode mnou. Byl jsem v tichém, vysokém ovzduší. Kdežto pod mýma nohama rachotil hrom a blesky protínaly noc ... Řekl jsem si: Stejně je tomu s Božím dítkem. Pokud žije na výšinách, zcela blízko Kristu a s Kristem, nezmůže Satan proti němu nic. Jen když sestoupí a od Krista se vzdálí, mohou se ho pokušení a hřích zmocnit. Modlitbou se vzdalujeme všemu nebezpečí a námahám Pokušitele."

„Ve tmě můžeme poznat svým hmatem, jaký je to předmět, který držíme v ruce, zda je to hůl nebo had. Můžeme tedy ve tmě ledacos cítit, ale vidět můžeme jen ve světle. Pokud nejsme ve světle, potácíme se a nemůžeme vidět pravou skutečnost. Člověk, do jehož oka neproniklo Boží světlo, je v temnotě. Co máme dělat, abychom vstoupili do světla? Musíme vykročit z temnoty a přiblížit se k světlu, to jest, musíme usednout u nohou Spasitele a vroucně se modlit. Tak budeme ozářeni jeho světlem a naše oči budou vidět všechno jasně a zřetelně ... Modlitba je klíčem, který nám otvírá bránu k Boží skutečnosti. Modlitba nás vyvádí z temnoty, v níž přes svou schopnost zraku a rozumu nepoznáváme pravou skutečnost. Modlitba

nás uvádí do světa duchovního světla." Tak jest podle Sundara modlitba „jedinou cestou k porozumění duchovním věcem“, „jedinou cestou, na níž se nám zjevuje pravda“, „jediným klíčem k nebeské bráně“, ke „království Božímu“. „Boha nenajdeme skrze filosofii, logiku a vědu, nýbrž pouze a jedine skrze modlitbu.“ Sundar Singh říká: „O Ježíšovi se učíme mnohému v knihách bible, ale poznat ho můžeme jen v modlitbě. To je moje vlastní zkušenost.“ Když se ho jeho otec tázal, jak by se mohl naučit znát Krista, odpověděl mu: „Chceš-li vědět, kdo je Kristus, pak čti bibli. Chceš-li ho však poznat osobně, pak se modli. Četba bible nestačí sama k poznání Krista.“ Tatáž myšlenka se nesčetněkrát vrací v jeho veřejných projevech: „Skrze modlitbu, skrze jednoduchý prostředek modlitby, uskutečňuje se Kristova přítomnost a my se ho učíme znát... Budete-li každý den jen půl hodiny číst v jeho slově a k němu se modlit, učiníte stejnou zkušenost, že se zjevuje našim duším ... Nemáte-li čas k modlitbě nenaučíte se ho znát. Jen modlitba vám dá vidět Krista, který pak bude hovořit k vašim duším ... Jsem jist, že se i vám skrze modlitbu zjeví. Pak jej poznáte, jak jest. A on se vám nejen zjeví, nýbrž sám přijde, aby vám dal sílu, radost a pokoj ... Síla, radost a pokoj - to jsou podivuhodné účinky Krista v srdci modlícího se. Já jsem se modlil a pokoj, který je vyšší než všechen rozum, přišel do mého srdce.“ Ale jaká je to modlitba, o jejíž zázračné síle Sadhu neustále hovoří?

Je to dětská prosba a volání o pomoc v rozmanitých nouzích života, prosba o to vše, co je člověku v jeho denním životě nutně třeba a co je mu prospěšné? ;Nebo je to napjaté, tiché rozjímání, hluboké ponoření do sebe, v němž duše odloučena od světa nerušeně prodlévá? Sundarova modlitba stojí uprostřed mezi oběma protiklady. Není to ani naivní pozemská prosba, ani umělá: meditace beze slov. Stále znovu svým posluchačům osvětluje; že modlitba je něco jiného než pouhá prosba, tužba a žádost. „Když matka synů Zebedeových přišla k Ježíšovi s prosbou: Děj, ať tito moji synové sedí ve tvém království jeden po tvé pravici, druhý po tvé levici, tu náš Vykupitel odpověděl: Nevíte, o co prosíte . . . Mnozí dnešní křesťané svými modlitbami dokazují, že jsou zajati ve stejném omylu. Také oni nevědí, o co prosí. Když se modlí, _ prosí o věci tohoto světa, brzy o to, brzy o ono, v utrpení a nemoci o ulehčení a uzdravení. Touží po dosažení pouze pozemských statků, ale duchovní dobra si nevyprošují. To nejsou prosebníci, nýbrž žebráci... Netěší se z obecenství s Bohem, nýbrž žijí příliš v obecenství se světem. Žebrání není modlitba. Modlitba je vnitřní obcování s Bohem, je to obecenství života s Ním ... Podstata modlitby nezáleží v tom, že po něčem od Boha toužíme, nýbrž že Bohu otvíráme své srdce, s Ním mluvíme a žijeme ve stálém styku. Modlitba je neustálé spolehnutí na Boha. Modlit se neznamena prosit Boha o rozmanité životní potřeby, nýbrž o Něho samého, dárce všeho života. Modlitba není prošení, nýbrž je to sjednocení s Bohem ... Modlitba není úsilí, abychom od Boha obdrželi nutné věci k životu . . . Pravý smysl modlitby nezáleží v prosbách o rozmanité požehnání, nýbrž záleží v dosažení toho, který je dárce požehnání a v životě obecenství s Ním. Malé dítě jde často ke své matce a volá: Mami; mami. Dítě netouží vždycky po něčem, nýbrž chce být své matce blízko, sedět na jejích kolenou, následovat ji v místnostech, kudy chodí, mluvit s ní, slyšet její milý-hlas.-Tehdy je dítě šťastné. • Jeho štěstí nezáleží v-tom, že žádá a dostává od matky všechno: možné: Kdyby dostávalo, stávalo by se. netrpělivým, svéhlavým a pak nešťastným. Ne, jeho štěstí záleží v tom, že zakouší lásku a péči matčinu a nalézá radost v její lásce/ Stejně je tomu s opravdovými dítkami Božími. Nestarají se příliš o jednotlivá Boží požehnání. Chtějí sedět u Jeho nohou, být s Ním v obecenství a když se to děje, cítí, že to je ze všeho nejnádhernější.“

V jiném podobenství se pokouší Sundar Singh ukázat, jak je nízké a malicherné před velikým a podivuhodným Bohem žebrat o každodenní potřeby: „Viděl jsi již volavku stát bez hnutí na břehu jezera nebo rybníka? Podle jejího postoje bychom se mohli domnívat, že rozjímá o Boží moci a vznešenosti a o podivuhodné schopnosti vody očišťovat a utišit žízeň. Ve skutečnosti však volavka nevěnuje takovým věcem ani jedinou myšlenku. Stojí tu po celé hodiny jen proto,

aby vypátrala a pohltila nějakou žábu nebo rybkou. Stejně je tomu s modlitbou a rozjímáním mnohých lidí. Sedí na pobřeží nekonečného Božího oceánu. Nevěnují však žádnou myšlenku jeho majestátu a lásce, nepřemýšlejí o jeho podstatě a bytí, které může očistit od hříchu, uhasit žízeň jejich ducha, nýbrž žijí jedinou myšlenkou, jak by dosáhli toho, co se jim líbí, co by jim pomohlo k pomíjejícím požitkům tohoto světa. A tak obracejí svou tvář od pramene pravého pokoje. Hynou v radostech tohoto světa, který pomíjí".

Tak je modlitba pro Sundara Singha nikoli vyprošováním jednotlivých pozemských dober, ani vyprošováním duchovních milostí, nýbrž rozmluvou s Bohem, obecnstvím s Ním, stykem s Ním. Přece však není z této modlitby prostá prosba vyloučena. Ale předmětem této prosby není nikdo jiný než Bůh sám.

„Když jsem ležel ve vězení, uzavřen železnými mřížemi, bez pokrmu a nápoje..., bylo by zvráceností se modlit: »Bože, dej mně to a ono.« Tu byla namísto jen jedna modlitba; »Dej mně sebe sama; zde je můj život, dělej sním, co se Ti líbí, staň se Tvá vůle.« Nemodlil jsem se o věci, o jídlo a pití, nýbrž o Dárce věci, o živého Boha, a v něm jsem našel nepopsatelný pokoj " Jde tedy o to, abychom prosili Boha, Dárce všech požehnání a darů, a abychom prosili, aby „Boží vůle se děla skrze mne a jiné". Jedinou možnou modlitbou pro křesťana jest: „Staň se Tvá vůle." Neboť když do sáheme Boha a shody s jeho vůlí, dosáhneme tím plnosti života a štěstí a nepotřebujeme již prosit o zvláštní dary.

Veškeré modlitbě Sundara Singha vévodí heslo dané slovy žalmistovými: „Kohož bych měl na nebi? A mimo Tebe žádné libosti nemám na zemi" (Ž 73, 25).

„Představte si strom plný ovoce. Musili byste od vlastníka stromu nějaké ovoce odkoupit nebo si je vyprosit. Každý den byste tam musili chodit a odnášet si pokaždé několik plodů. Je-li však strom vaším vlastnictvím, patří vám ovoce všechno. Stejně je tomu s Bohem. Je-li náš, jsou naše i všechny věci na nebi a na zemi, neboť on je náš Otec a naše vše. Jinak byste musili chodit jako žebrák a prosit o všeliké věci a opět prosit, když jsou spotřebovány. Proto neproste o dary, nýbrž o Dárce darů, ne o život, nýbrž o Dárce života. Pak vám bude patřit i život sám a také k životu nutné věci."

Ve vyprávění o modlitbě užívá Sundar Singh mistrně příběhů a podobenství: „Znal jsem v Indii Božího muže, který byl velmi pokročilý v duchovním životě. Každého rána k němu přicházel žebrák vyprosit si kousek chleba. Když se mu ho dostalo hned zase odcházel. Jednou však onen zbožný muž neměl nic, co by žebrákovi dal. Prosil ho, aby chvíli zůstal a pohovořil si s ním, než pošle pro chléb. Po hodině se žebrák dověděl a pochopil poselství, které mu muž zvěstoval, a počal se modlit. Byl změněn. Zakusil Boží přítomnost a byl naplněn radostí. Zvolal: »Tak často jsem k vám přišel prosit o chléb, aniž jsem věděl, že mně můžete darovat něco zcela jiného « »To je vaše, ne moje vina. Přicházel jste jen pro chléb a odcházel; jakmile jste jej dostal. Dnes jste měl čas zůstat se mnou a já jsem mohl s vámi mluvit.« Často to děláváme právě tak se svým Vykupitelem. Mnozí z nás se obracejí na nebeského Otce jen proto, aby si od něho vyprosili to či ono. Náš Spasitel nás učil říkat: Tvá vůle se staň. Ale my naopak říkáme: Má vůle se staň. A i když to neříkáme svými rty, vyslovujeme to přece svým jednáním. Jakmile něco obdržíme, utíkáme pryč od Boží přítomnosti. Proto nám Bůh velmi často nedává vše, co bychom si od něho mohli vyprositi. To neznamená, že nás nemiluje, ale že si přeje, abychom zůstali v jeho přítomnosti. Přijmeme-li samého Boha, cítíme jeho přítomnost ve svých srdcích a jsme uspokojováni. Pak již nepotřebujeme prosit o věci, jichž potřebujeme. Budou nám dány, aniž o ně prosíme ... Když jsem cestoval v Beludžistanu, přišel jsem do vesnice, do níž musila být přinášena voda ze vzdálenosti tří mil, protože v místě nebyl pramen

ani studna. Jednoho dne se vyskytl muž, který připadl na plán, o němž se mnou mluvil. Měl dva syny, které vyzval, aby překopali jisté pole. Řekl jim, že je tam ukryt poklad. Oni si mysleli, že tam naleznou zlato a stříbro. Tři dny kopali od rána do večera. Čtvrtého dne byli velmi unaveni. Tu říkali: »I kdybychom našli zlato a stříbro, svou žízeň nemůžeme uhasit. Voda je nejdůležitější.« Náhle vyrazil pramen vody. Jak byli nyní šťastni! Jeden hned běžel k otcí, aby mu oznámil, co našli. Tu odpověděl otec: »Neřekl jsem vám: jděte a hledejte vodu, protože jsem dobře věděl, že byste nepracovali pro celou vesnici... Protože jsem vám řekl, že je tam poklad, šli jste. Mým úmyslem bylo, abyste šli kvůli zlatu a stříbru, ale abyste našli něco mnohem vzácnějšího. Kopání bylo pro vás dobrým tělesným cvičením a mimo to ještě jste našli vodu.« - Právě tak je tomu s modlitbou. Modlitba je cvičením stejně jako kopání. Činí nás silnými vůči pokušením. Ale pomocí modlitby nalézáme daleko vzácnější poklad: Stvořitele všech věcí, pramen pravého života."

Protože Sundar Singh vidí cíl pravé modlitby ve svatém obecnství s Bohem, nikoliv ve splnění lidských přání, odmítá se vši rozhodností myšlenku ovlivnění Boží vůle člověkem, myšlenku přemluvení Boha v jeho úmyslech. Modlitba neslouží k tomu, aby Bůh byl získán pro člověka, nýbrž aby člověk byl získán pro Boha. „Modlitbou nemůžeme změnit Boží plány. Ale člověk, který se modlí, je proměňován. Poznává Boží vůli a učí se jí pokorně podrobovat."

„Jsou lidé, kteří se modlí tak, jako by mohli změnit Boží plán. Tato otázka mne dlouho zaměstnávala. Dostalo se mi odpovědi v mé vlastní zkušenosti. Nemůžeme změnit Boží plán, ale v modlitbě můžeme poznat své místo a určení v Božím plánu. Modlíme-li se na tichém místě, mluví Bůh k naší duši řečí srdce... Tu nám zjevuje své plány, které se týkají naší spásy. Když jsou nám Boží plány zřejmé, nepřejeme si, aby je změnil, nýbrž abychom s nimi byli ve shodě. Když pomocí modlitby Božím plánům rozumíme, dává nám Bůh také sílu, abychom ve shodě s jeho plány žili. Může být, že tyto plány obsahují utrpení, nouzi a nemoci. Ale ve všem je pro nás plné útěchy to, že můžeme říci: Tvá vůle se staň. Boží plány směřují k tomu, co je nejlepší pro nás i pro naše bližní. Když je známe, nestěžujeme si na nic. Pak zmizí všechno reptání proti Bohu a všechna pochyba o něm."

Jakkoliv je myšlenka ovlivnění a přemluvení Boha Sundaru Singhovi nesnesitelná, přece mluví o zázracích, které se staly mocí modlitby. Zázraky ovšem, které má Sadhu na mysli, jsou v první řadě divy, které Bůh působí v srdci modlícího se. Největší z nich je blažený pokoj, který Bůh dává ztrápeným a zoufalým srdcím.

„Skrze modlitbu zažíváme největší ze všech divů, nebe na zemi." Ale není tomu tak, jako by si v modlitbě člověk sám svou vlastní mocí razil cestu k Bohu. Bůh hledá člověka dříve, než se začal modlit. Hledání Boha a modlitba je jen účinkem Boží lásky, která k sobě přitahuje člověka jako magnet přitahuje železo.

„Kdo celou myslí a duši hledá a nalézá Boha, nabývá jistoty, že dříve než začal hledat Boha, On sám ho hledal, aby ho přivedl do svého blaženého obecnství a do své přítomnosti. Je tomu tak, jako když zbloudilé dítě, které hledalo svou matku, když našlo její klín, pozoruje, že ona je již ve své hluboké mateřské lůžce hledala, dříve ještě než ono na ni myslelo."

Všechna tato doznání, návody a srovnání nám prostředkují zřetelný obraz jedinečné hloubky, síly a niternosti modlitebního života Sadhu Sundara Singha. My však smíme i naslouchat tlukotu jeho modlícího se srdce. On sám zaznamenal dvě modlitby, které zachycují do slov jeho tichou rozmluvu s Bohem. První vznikla v okamžiku, kdy v džungli odmítl Pokušitele a

spatřil hned nato svého Vykupitele. Druhá tvoří závěr jeho knížky „U nohou Mistrových“, jejíž hlavní myšlenky mu byly zjeveny v tiché rozmluvě s jeho Spasitelem.

„O Pane, který jsi mé všechno ve všem, Život mého života a Duch mého ducha. Pohlédni milostivě na mne a naplň mě svým svatým Duchem a láskou, a-bych již ve svém srdci neměl místa k ničemu jinému. Neprosím o žádný jiný dar, než o Tebe samého, kterýž jsi Dárcem života a všech dobrých darů. Neprosím o svět s jeho poklady ani o nebe. Po Tobě jediném toužím a Tebe si žádám. Neboť kde jsi Ty, tam jest nebe. Hlad a žízeň tohoto mého srdce mohou být utišeny jen Tebou, kterýž jsi je vyvolal v jsoucnost. Můj Stvořiteli, Ty jsi stvořil mé srdce jen pro sebe a ne pro nějaký jiný cíl. Proto nemůže toto mé srdce nalézt mír a pokoj v ničem jiném než v Tobě, kterýž jsi je stvořil a kterýž jsi tuto hlubokou touhu po pokoji do srdce vložil. Odejmi proto z mého srdce vše, co je proti Tobě, a přijď, bydlí a panuj v něm navždy.“

„Milý Pane, mé srdce přetéká chválou a díkem za Tvé rozmanité dary a za Tvá požehnání. Ale dík srdce a rtů nestačí. Musím službě Tobě zasvětit svůj život a svou vděčnost Tobě prokázat svými činy. Buď veleben a chválen za to, že jsi-mne, neužitečnou bytost, povolal z nebytí k bytí a že jsi mi dal radost ve Tvém obecenství lásky. Neznám sám sebe zcela. Nevím ani, co potřebuji. Ale ty, Otče, znáš svá stvoření a jejich potřeby. Já nejsem schopen milovat sebe tak, jak Ty mne miluješ. Jen tehdy bych miloval opravdu sebe, kdybych z celého srdce a z celé duše miloval bezmeznou lásku, která mne stvořila a kterou jsi Ty sám. Proto jsi ve mně stvořil jen jedno srdce, že se má sjednotit jen s jedním, s Tebou, se svým Stvořitelem. Pane, sedět u Tvých nohou je tisíckrát skvělejší, než sedět před nejvznešenějším pozemským trůnem. Neboť sedět u Tvých nohou znamená mít trůn ve věčné říši. A nyní přináším sám sebe v oběť zápalnou na oltáři u Tvých svatých nohou. Přijmi mne milostivě a použij mne ke své službě zcela podle Tvé vůle. Neboť Ty jsi můj a já jsem Tvůj. Ty jsi mne stvořil z hrsti hlíny ke svému vlastnímu obrazu a dal jsi mně právo stát se Tvým dítětem. Tobě buď čest a sláva, chvála a dík na věky. Amen.“

Sadhu patří k největším křesťanským modlitebníkům. V dějinách křesťanského modlitebního života patří mu zvláštní místo nejen pro rozhodnost, s níž obhazuje ústřední místo modlitby v křesťanském životě zbožnosti, nýbrž i pro osvícenost a hloubku jeho pojetí modlitby. Mnohým z našich současníků na východě i na západě otevřel svět modlitby.

IX. VNITŘNÍ MÍR SADHU SUNDARA SINGHA

Posvátný mír Sadhu Sundara Singha se neomezuje na zvláštní chvíle vytržení, které přicházejí a zase odcházejí, nýbrž ovládá celý jeho život. Stále cítí živě Kristovu blízkost a v ní pokoj, který svět nemůže dát.

„Často cítím přítomnost Krista, aniž jej "zřím, ať už tělesným zrakem jako ve svém vidění při obrácení, ať svým zrakem duchovním jako při svých zážitcích ex-tatických. Čím blíže přicházíme ke Kristu, tím silněji cítíme jeho přítomnost. Ať jsem v jakékoli situaci, tato jeho přítomnost mně dává pokoj, který je vyšší než všechno rozum. Uprostřed pronásledování se mi dostává míru, pokoje a štěstí. Nic mne nemůže oloupit o pokoj, který jsem našel ve svém Vykupiteli.“

Santi, mír, žádné jiné slovo nezní v ústech Sundarových tak divuplně jako toto. Pokoj byl cílem jeho nejvřelejší tužby po léta, ale nejen jeho, nýbrž všech zbožných Indů. Hinduistické a

buddhistické spisy jsou plny chvály svatého Šanti. Ale všechna svatá písmena jeho domoviny nemohla mu dát to, o čem mluví a co přislubují. Tento dar milosti mu přinesl teprve živý Kristus, který se mu divuplným způsobem zjevil. „V Kristu jsem našel to, co mi nemohl dát hinduismus a buddhismus, mír a radost již na této zemi.“ Proto je mu mír, jak říká Soderblom, „hlavním pojmem náboženství, prvním a posledním v křesťanství“. Tento pokoj, který může darovat jedině Kristus, přesahuje všechno myšlení a pochopení, všechna slova a všechny jazyky. „Je to tak divuplný mír, že bych vám chtěl tento mír vylíčit. Ale je to nemožné. Nemůžeme jej popsat jiným. Neexistuje slovo, které by mohlo tento mír vyjádřit. Ani ve své mateřštině nemám slova, které by tento pokoj vyjadřovalo. Ale ti, jejichž duchovní zrak je otvírán, dovedou jej pochopit.“

Než co nemohou vyjádřit slova, to vyjadřuje chování, pohled a vzezření. Sadhuova postava je živoucím hlásáním míru, který nosí ve svém srdci. Soderblom praví: „Vyzařuje mír a radost. Kdo se s ním stýká, nazývá ho ztělesněným míru, mírností a milováníhodné dobroty.“ Paní Parkerová vyznává: „Co na Sadhuovi překvapuje, je nezměrný mír, který je možno vidět na jeho tváři. Žádný obraz nemůže zobrazit krásu jeho úsměvu.“

Tohoto stálého tichého míru si všiml zvláště otec Sundara Singha, který ho v jeho mládí znal jen bez míru a radosti. Roku 1920 mu řekl: „Pozoroval jsem tvůj život a srovnával ho s lety, která jsi strávil doma. Doma jsem tě neviděl nikdy šťastného, nyní však tě vidím šťastného stále přes mnohé bolesti, které tě stihly. Odkud to pochází?“ Sundar odpověděl: „Ne odtud, že by snad bylo něco dobrého ve mně, jistě však odtud, že jsem v živém Kristu, kterého jsem dříve nenáviděl, ale kterého nyní znám, našel pokoj.“

Mír a radost naplňují duši Sundarovu nejen v dobách klidné činnosti, nýbrž právě v utrpení, nouzi a pronásledování. Sám doznává: „Uprostřed pronásledování jsem cítil více míru než tehdy, kdy jsem pronásledován nebyl.“ Sundar Singh neustále dosvědčuje ve svých projevech, že právě v nejtěžších a nejhroznějších okamžicích svého života byl naplněn tímto nebeským mírem: v první noci po svém vyhnání z otcovského domu, v chladné noci v nehostinném Tibetu, ve vězení ve městě Ilom v Nepálu a ve studni s mrtvolami v Rasar.

„První noc, kterou jsem musil strávit venku v nepříjemné zimě pod stromem, byla mně velmi dlouhá... Ležel jsem tu bez přístřeší, trpěl hladem a žízní a sotva opatřen nejnutnějším oděvem. Ale vzpomínám si, že přesto mé srdce bylo naplněno pokojem a radostí. Jistota přítomnosti mého Vykupitele změnila mé utrpení v radost.“

„V Tibetu jsem byl jednou před příchodem noci vyhnán z vesnice. Nalezl jsem útočiště v nějaké díře v lese. Bylo tam velmi chladno – les ležel 13 000 stop nad mořem - a já jsem nic nejedl. Celou noc jsem se trásl zimou a trpěl jsem hladem a žízní. Nebyl zde nikdo, kdo by mi pomohl. Tu jsem se počal modlit a do mého srdce vešel mír, jaký svět nemůže dát ani vzít. Vyšel jsem ze skrýše a přinesl si několik listů – z nějakého stromu. Byly tuhé a bez šťávy. Ale přítomnost Krista mě naplnila blaženým mírem, takže mně chutnaly i tyto listy. Žádné jídlo doma mi nechutnalo tak jako toto.“

„Když jsem byl uvržen v Nepálu do vězení za to, že jsem kázal evangelium, zakoušel jsem tam takový pokoj, jaký si svět nedovede představit. Ačkoliv mé ruce a nohy byly spoutány řetězy, byl ve mně tak podivuhodný mír, že to bylo opravdu nebe na zemi. Kristus byl se mnou podle svého zaslíbení: »Já jsem s vámi po všechny dny.« Svět považuje ty, kteří takový mír pociťují, za blouznivce, ale je to vskutku plná skutečnost. Živý Kristus nám může dát tento mír uprostřed pronásledování a těžkostí.“

Tentýž mír mu zůstal, když byl zcela nahý napjat do klády a když jeho tělo bylo vysáváno pijavicemi: „První půl hodiny jsem myslel, že tato zkouška je krutá . . . Brzy však mne zaplavil podivuhodný mír, takže jsem své tělesné bolesti sotva cítil. Neumím jinak zpívat, ale v této chvíli jsem nemohl zůstat tiše. Uprostřed mučení jsem začal zpívat slavné hymny chvály. Řekli mi: Ať tě nyní tvůj král zachrání. . . Odpověděl jsem: Jeho milostí jsem svoboden. Mám pokoj duše, který vy nemáte... Tu viděli moji mučitelé, že se cítím šťasten a že to, co mělo být pro mne příčinou bolesti a úzkosti, stalo se mi příčinou radosti."

Nejpodivuhodnější zkušenost tohoto míru Sadhu učinil, když seděl v studniční jámě naplněné mrtvolami. „Tělesné utrpení bylo veliké, ale v duchu jsem byl šťasten. Počal jsem se modlit k Bohu a tu proudila jeho radost do mého srdce, takže jsem zapomněl, že dlím na tak nehostinném místě. Podivuhodný mír naplnil mé srdce, mír tak milostivý, že jej nemohu popsat." „Nikdy jsem nezakusil blaženost v Ježíšově pokoji bohatěji než v těchto dnech. Kristův pokoj učinil pro mne z hluboké studny nebeskou říši."

„Jak jsem mohl mít v tmavé noci, uprostřed mrtvol a hnátů, ve svém srdci mír? Takový mír a takovou radost nemůže dát svět, nýbrž jen Bůh. Když jsem tak seděl v studni, napadlo mi, že takovou radost jsem nepociťoval nikdy, když jsem žil v pohodlí a přepychu ve svém otcovském domě. Jak to přijde, že v této děsné jámě proudila do mne tak přehojně radost? Stalo se mi zřejmějším než kdykoli předtím, že Ježíš žije a že je to on, kdo dává mému srdci pokoj a radost."

Podivuhodný mír není pro Sundara Singha pouze duševním stavem, nýbrž veličinou na člověku nezávislou, ale člověka naplňující. Je to podle něho nadpřirozená milost, je to proudění věčné Boží lásky do srdce.

„Podivuhodný mír, jež člověk během modlitby cítí, není dílem jeho obrazotvornosti nebo jeho myšlenek, nýbrž účín Boží přítomnosti v jeho duši. Výpary, které vystupují z rybníka, mohou vytvořit velké mraky, z nichž dešť občerstvuje a zúrodnuje žíznivou zem. Pokoj nepřichází z našeho podvědomí, nýbrž z nesmírného moře lásky tohoto Boha, s nímž jsme v modlitbě spojeni."

„Bavil jsem se jednou s velmi učeným člověkem, psychologem, který mne ujišťoval, že podivuhodný mír, který jsem zakusil, je plodem mé obrazotvornosti. Než jsem mu odpověděl, vyprávěl jsem mu příběh o slepém od narození, který nechtěl věřit v existenci slunce. Jednoho chladného zimního dne ho nechali sedět na slunci a tázali se ho: »Co cítíš?« Odpověděl: »Cítím, že je mi velmi teplo.« »To je slunce, které tě zahřívá. Ačkoliv jsi neviděl, zakusil jsi přece jeho působení.« »Ne«, odpověděl, »to je nemožné. Toto teplo vychází z mého těla, z mého krevního oběhu. Nepřimějte mne k víře, že na nebi je zavěšena ohnivá koule bez sloupu, který by ji podpíral.« »Nuže«, tázal jsem se psychologa, »co soudíte o tomto slepci?« Odpověděl: »Byl to pošetilec.« »A vy«, pravil jsem mu, »jste učený pošetilec. Tvrdíte, že můj mír je plodem mé obrazotvornosti. Ale já jsem ho zakusil.«"

Tento nebeský pokoj je pro Sundara Singha ústředním divem jeho života a ústředním divem křesťanství, důkazem pravdy evangelia. Je naplněním nejhlubší tužby, kterou Bůh vložil do lidského srdce. Říká: „Pokoj srdce je největším divem tohoto světa a nalézáme jej jen v Kristu. Bůh stvořil srdce pro pokoj. Proto je srdce spokojeno teprve tehdy, až tento pokoj je v něm." Je jen málo těch mezi velkými zbožnými křesťany, kteří tento pokoj srdce zakusili tak hluboce a zvěstovali tak pronikavě, jako tento učedník Kristův ze země, v níž pokoj duše je ideálem nej-

vyšších náboženských tužeb od staletí. Také životní zkušenost Sundarova je potvrzením vyznání Augustinova: Nepokojné je naše srdce, dokud nespočine v Tobě.

X. SUNDAROVA LÁSKA K BRATRU ČLOVĚKU

Život Sadhu Sundara Singha nezáleží nikterak v nečinném rozjímání, nýbrž v nejsilnější aktivitě. Pokoj srdce, který velebí, není sobeckým požitkem, nýbrž pramenem neúnavné práce pro bratří. Tentýž muž, jenž dovede po celé dny prodlévat v tichém obecenství s Bohem, prochází s krvácejícíma nohama celé země, aby přinesl spásu jiným. Tentýž zbožný muž, který neustále zvěstuje zázraky vnitřního mystického života, nalézá nejvřelejší slova pro činnou pomáhající lásku. Tentýž muž modlitby, který si nenechává ujít žádnou příležitost k napomenutí svých posluchačů, aby se modlili bez ustání, vyzývá neúnavně k nezištné službě bratřím. Nic by nebylo Sundarovi tak nemožné, jako trvalá odloučenost od světa v osamělém obcování s Bohem. „Bůh nás nestvořil proto, abychom žili v jeskyních, nýbrž abychom žili s lidmi a pomáhali jim.“ Jeho obcování s Kristem v modlitbě ho nutí k neustálé práci, k činnostem, k zvěstování a misijním cestám. Nebeský mír, kterého se mu dostává v přítomnosti Spasitele, je mu stále novou pobídkou k hlásání radostného poselství o Kristu. Šťěstí, které je mu darováno, nesmí si nechat pro sebe, nýbrž musí je rozdávat jiným bratřím, kteří jsou nešťastní.

„Kdo jednou tento pokoj a tuto blaženost obdržel, tomu není třeba říkat: Jdi a zvěstuj jiným ...! Nemůže si je nechat pro sebe. To je ze všeho nejdůležitější, že požehnání, které jsme přijali, předáváme ihned dál... Jestliže jsme skutečně přijali a pochopili lásku Kristovu, pak je vyloučeno zůstat sedět v klidu a tise. Musíme vyjít ven a předávat ji jiným.“

„Kdo je zachráněn, má také lásku pro jiné a je připraven jiným pomáhat. Neboť Bůh jest láska. Jak bychom mohli tuto lásku mít a těšit se z ní, aniž bychom myslili na ty, kteří na ni mají stejné právo jako my? Jestliže jednou vstoupil do našeho života živý Bůh, pak prostě musíme milovat své bližní. Jakmile do nás vproudil jeho život, pak začínáme žít sami od sebe v lásce a rádi pečujeme o to, abychom byli vůči jiným dobrotiví. Žijeme-li v něm a on. v nás, nemůžeme jinak, než sloužit bratřím. Neboť Bůh je láska a ve spojení s ním se stáváme silnými k milování a pomáhání.“ „Nikdo ať si nemyslí, že. to, co může učinit nebo dát pro jiné, je tak nepatrné, že nestojí za námahu. Mnoho malých potůčků vytváří řeku. Co Pán požaduje především, je věrnost v malém, věrnost v drobné službě jiným. Proto nám pomoz Pán, abychom brali i dávali, abychom životní síly evangelia nechali proudit do sebe i ze sebe, abychom byli požehnání a stávali se požehnáním pro jiné.“

Vděčnost za spásu, přijatou od Boha, nutí křesťana samočinně, aby prokazoval lásku svým bratřím. Bůh sám vykonal na člověku nekonečný čin lásky, když se zřekl své nebeské slávy, stal se člověkem a jako člověk trpěl a zemřel pro spásu člověka. Proto i ten, kdo byl vykoupen, kdo od Boha takovou lásku zakusil, musí jít a prokazovat lásku bratřím, obětovat se pro ně, aby i jim zprostředkoval spásu a vykoupění. Sebeodevzdání a obětování sebe je jediným prostředkem, skrze nějž vykoupění lidé mohou přinášet vykoupění Jiným.

„Mnozí lidé pohrdají těmi, kdo obětují své zdraví, svou sílu i majetek pro záchranu jiných a nazývají je blázny; a přece jsou to jen tito lidé, kteří vykupují mnohé.“ „Teprve když svou sílu zdánlivě promrháme, začínají lidé nahlížet, že nejsme sobečtí, nýbrž že jsme skutečně vykoupění. Náš Spasitel říká, že jsme solí země, Jen když se rozpustí, dává sůl svou chuť

jiným věcem. Dejme tomu, že přidáme něco soli do nádoby s vařící rýží... Tím, že se rozpustí, dostává se tisícům rýžových zrn chuti... Právě tak my můžeme vykoupit jiné tím, že se zřekneme sami sebe." „Cenou života je život. Život jiných můžeme získat tím, že nasadíme svůj život vlastní."

„Boží dítka musí být připraveny přinést svůj život v oběť, aby přinesly svým bratřím, žijícím v hříších, Boží evangelium o odpuštění a spáse, tak jako Ježíš obětoval svůj život, aby nás vykoupil."

Tak Kristus rozdává lásku, kterou přijal od Boha. Dává svůj život za své bratry. Ale přijímá přebohatě zpět to, co sám přinesl v oběť. Darující, pomáhající a obětující láska zvyšuje blaženost, kterou přijímá člověk v pokorné víře od Boha.

„Toto další rozdávání stává se pro nás požehnáním. To jest moje vlastní zkušenost. Kdykoliv jsem vystoupil na Tibet a nepředal jsem jiným požehnání a sílu, které jsem v sobě cítil, ztratil jsem svůj pokoj. Jakmile však jsem si je nenechal pro sebe a předal jiným, pokoj se opět vrátil."

„Když jsem společně s jedním Tibetánem cestoval v tibetských horách ve sněžné bouři, spatřil jsem muže, který se zřítíl se sněhem pod svah a ležel bez vědomí. Privil jsem svému příteli: ‚Musíme sejít dolů a pomoci mu.‘ On však odpověděl: ‚Nikdo po nás nemůže požadovat, abychom se namáhali o jeho záchranu, protože jsme sami v nebezpečí zahynutí ve sněhu a mrazu.‘ Řekl jsem: ‚Myslíš-li, že i my musíme zemřít, pak je lepší zemřít při pomoci jiným.‘ Nepři-svědčil mně a šel svou cestou dále. Já však jsem sestoupil k nešťastníkovi, zvedl ho s velikou námahou na svá ramena a vynášel ho do kopce. Námahou, které, bylo třeba k pochodu s břemenem na zádech, jsem se zahřál a sdílel jsem současně své teplo druhovi tuhému zimou. Tak se stalo, že se opět cítil dobře, když jsem s ním přišel do nejbližší vsi. Ale kamaráda, který šel napřed sám, našel jsem ležet ve sněhu poblíž cesty ztuhlého a chladného. Zřejmě si unaven lehl a zmrzl. Tu se mi stalo jasným, že ti, kdo chtějí svůj život zachovat, ztrácejí jej, kdežto ti, kdo svůj život nasazují pro svého Pána, svůj život zachovávají. Chtěl jsem zachránit člověka a tím, že jsem usiloval o jeho záchranu, zachránil jsem sebe. Myslíme-li sobecky jen na sebe, mrzneme a umíráme na své cestě." Jako vnitřní život činnou láskou k bratřím roste, tak zakrňuje soběstačnou rozjímavostí, která se nestará o osud bratří. Výlučná mystika, která záleží jen v rozjímavém životě, znamená smrt pravého obecenství s Bohem. V řadě podobností a vyprávění vyjadřuje Sadhu tuto svou zkušenost s názornou plastičností.

„Ryby, které se zdržují v mořské hlubině, ztrácejí schopnosti svých smyslů, podobně jako poustevníci v Tibetu, kteří žijí ve tmě. Pštros, který neužívá své perutě, ztrácí schopnost létat. Proto nezakopávej dary a talenty, které jsou ti svěřeny, nýbrž používej je, abys mohl vejít v radost svého Pána."

„V Tibetu jsem viděl buddhistického mnicha, který žil pět nebo šest roků v temné sluji. Když do sluje vstoupil, měl dobré oči. Ale po tak dlouhém prodlévání ve tmě byly jeho oči zkaženy tak, že byl úplně slepý. Podobně je tomu s námi. Nepoužíváme-li požehnání, která jsme obdrželi, k oslavě Boha, jsme v nebezpečí, že je na věky ztratíme."

„V Palestině jsem stál u řeky Jordánu a říkal jsem si: Tato čerstvá voda neustále proudí do Mrtvého moře a přece toto moře zůstává mrtvé, protože nemá žádného odtoku ... Stejně tak

jsou jednotliví křesťané, křesťanské obce a církve, kteří jsou mrtví, protože životodárná voda evangelia do nich neustále proudí, ale neproudí z nich k zúrodnění země. Přijímají síly poznání a zkušenosti, ale nenechají je přijít k jiným. Dary Slova a Ducha přicházejí k nim, ale oni nic z toho nepředávají těm, kteří tyto dary posud postrádá-jí."

Tak je křesťanská práce a služba lásky předáváním toho, co člověk přijal od Boha, je to vyzařování Boží lásky, která proudí do nás. Proto tato činnost pro bratří není z naší vlastní moci, nýbrž z Boží milosti. Pravá křesťanská láska je nerozlučně spojena s křesťanskou vírou.

„Z vlastní moci nemůžeme zplodit žádnou širokou a nesobeckou lásku. Když jsem byl hindu, pokoušel jsem se rovněž milovat jiné, protože mé náboženství mně to přikazovalo. Chtěl jsem splnit předpis svého náboženství, ale chyběla mně k tomu síla. Nebylo zde nic, co by mne, lásky neschopného, učinilo k lásce schopným. Když však se mně zjevil Kristus, zakusil jsem a pochopil, co skutečná láska jest. Tak jsem poznal rozdíl mezi hinduismem a křesťanstvím. Hindu-ismus mě ponechával v mém úzkém sobectví, kdežto křesťanství mě uschopnilo žít pro jiné."

XI. POMĚR SUNDARA SINGHA KE SVĚTU

Pravé křesťanství je podle Sundara Singha obojí: modlitba a usilovná práce pro bližní.

„Coje pro křesťana nejdůležitější? Jsou to dvě věci a jedna závislá na druhé: modlitba a práce. Jsou to dvě poloviny plic, jež musíme používat."

Touto dvoustranností je křesťanský život současně životem v nebi i životem ve světě. Kdo chce žít jen v nebi a ke světu se obrací zády, je v nebezpečí, že ztratí nebe. Kdo se naopak úplně ztrácí ve světě a zapomíná na Boha, tomu ani sebevětší námaha nepomůže k dosažení nebe. Tak musí křesťan jít a pracovat v tomto světě plném nebezpečí a přesto dlít svým srdcem v nebi, kde je jeho věčný domov. Sadhu vyjadřuje toto křesťanské životní napětí slovním obratem, jež používal veliký zakladatel jeho mateřského náboženství Guru Nanak:

„Ačkoliv ve světě, přece nejsem ze světa." Sundar Singh říká: „Musíme ve světě žít tak, že jsme sice ve světě, ale ne ze světa." Dvě rozkošná podobenství rozvádějí tuto myšlenku blíže. „Mořské ryby žijí sice ve slané vodě, ale když ochutnáme št'ávu, z uvařené ryby, nemá slanou chuť. Žila sice ve slané vodě, ale nepřijala od ní slanou chuť. Tak žijí praví křesťané ve světě, ale nepřijímají ducha světa do svého srdce."

„Na jedné své cestě Himálajem přišel jsem jednoho dne ve vzdálenosti nějakých sto metrů od blízké vsi na děsně špinavé místo. Zápach byl tak silný, že jsem musel zvracet. O několik dnů později šel jsem opět kolem a spatřil jsem podivnou změnu. Nečistota byla stejná jako předtím a nezměnila se, ale uprostřed špíny rozkvetla nádherná květina, jejíž milostná vůně byla silnější než zápach. Nečistota posloužila květině jednak jako živná půda, jednak jako hnojivo.

Špína jí pomáhala růst a ona obracela svou korunu k slunci. Paprsky slunce dopadaly na květinu, která z nich přijímala teplo, uprostřed špíny zářila tato sláva Boží. Praví křesťané jsou v tomto světě jako květiny. Mohou jistě žít uprostřed špíny hříchu, obrací-li se jejich tvář a srdce k slunci spravedlnosti a jestliže světlo tohoto slunce svítí do jejich srdcí. Mohou tak vydat svědectví, že živý Kristus je činný ve všem životě. Tito křesťané jsou jako líbezňavá vůně v tomto světě špíny."

Křesťanův poměr k světu vyjadřuje Sadhu také touto formulí: „Ačkoliv musíme být ve světě, nesmí svět být v nás." Také pro tuto pravdu má Sadhu názorná podobení.

„Svět je jako oceán. Je-li pravda, že bez vody nemůžeme žít, pak nemůžeme žít také, jestliže jsme ve vodě ponořeni, neboť ve vodě je život, ale i smrt." „Jsme v tomto světě jako malé čluny. Člun je užitečný jen ve vodě. Tam nosí člověka od břehu k břehu. Vezmeme-li si jej na cestu, na pole nebo do města, je jako dopravní prostředek nezpůsobilý. Místem pro člun je tedy řeka nebo moře. Z toho však neplyne, že voda smí být v člunu. Pak by byl člun stejně nezpůsobilý a nemohl by nikomu pomoci přepravit se přes vodu. Naplní-li se člun vodou, klesá ke dnu, a ten, kdo v tomto člunu jede, se utopí. Člun musí být ve vodě, ale voda nesmí být v člunu." - „Ve světě, ne ze světa", „ve světě, ale ne svět v nás" - jsou podivuhodně jednoduché věty k vyjádření křesťanova poměru ke světu. Ale jak má věřící ve světě působit a pracovat bez úhony a poskvrny? Sadhu odpovídá: „Musí v nás být ne svět, nýbrž Kristus." A opět poukazuje na modlitební styk s Bohem, skrze nějž dosahuje křesťan zdánlivě nedosažitelného, že se uprostřed světa, pokušení a protivenství zachovává neposkvrněným a vyhlíží ke svému pravému domovu.

„Je prostředek spásy, který nás ochraňuje před zhoubným působením věcí tohoto světa. Jen jej musíme denně užívat. Je to modlitba. Žijeme-li v modlitbě, jsme skryti v Bohu. I já jsem se utíkal k modlitbě, když mne věci tohoto světa chtěly očarovat."

XII. SUNDAR SINGH A ŽIVÝ KRISTUS

Podle Sundara Singha Bůh se zjevuje v celém viditelném i neviditelném světě. A přece zůstává zjevený Bůh věčně skrytý. Nikdo, ani ti, kdo jsou oslaveni v nebeské slávě, nemohou zřít tohoto Boha, jaký je sám o sobě. On jest pro všechnu věčnost neviditelný Bůh.

„Když jsem vstoupil po prvé do nebe, rozhlédl jsem se kolem a tázal jsem se: ‚Kde jest Bůh?' Řekli mi: ‚Boha je zde možno vidět právě tak málo jako na zemi, neboť je nekonečný. Ale je zde Kristus ... on je obrazem neviditelného Boha a jen v něm můžeme Boha postřehnout, v nebi i na zemi.'"

V této extatické zkušenosti je podivuhodným způsobem vyjádřen tajemný poměr mezi „skrytým" a „zjeveným" Bohem. - Boha nikdo nikdy neviděl, jediný Syn, jenž jest v náručí Otcově, len o něm vypověděl (J 1, 18). V Kristu, osobním Spasiteli, můžeme uchopit toto podstatné tajemství věčné lásky. V Kristu se sklání ke svému stvoření, potřebujícímu pomoci, nekonečný Bůh. V něm obrací Bůh svou tvář k hledajícímu lidstvu, a tato tvář je lidskou tváří plnou mírnosti a dobroty, neustále ozářenou úsměvem plným lásky. Tuto tvář směl Sadhu

spatřit ve svém vidění při obrácení tělesným zrakem a patří na ni duchovním zrakem, kdykoli v extasi (duchovním vytržení) smí navštívit nebe. Jen v Kristu a skrze něho, nikdy však mimo něj, je pro Sundara možná zkušenost Boha a jeho lásky. Jeho zbožnost je kristostředná. Pravá víra v Boha je podle něho totožná s vírou v Krista.

„Člověk má přirozenou touhu zřít Boha. Toužíme vidět toho, kterého se snažíme uctívat. Ale on je nekonečný. Tázal jsem se pohanů: ‚Proč vzýváte modly?‘ Odpověděli: ‚Bůh je nekonečný a tyto obrazy nám mají pomoci k tomu, abychom soustředili svého ducha. Pomocí těchto symbolů se můžeme k němu modlit a můžeme aspoň něco chápat.‘ Rádi bychom s tím, kterého milujeme, mluvili, rádi bychom ho viděli. Potíž je v tom, že my lidé ho vidět nemůžeme, protože je nekonečný. Mohli bychom ho zřít snad jen tehdy, kdybychom se sami stali nekoneční. Zde a nyní nejsme schopni zřít svého Stvořitele, Otce a Dárce života. Proto se stal tělem, přijal lidskou ohraničenou podobu, aby ho tak mohli lidé spatřovat.“

K vyjádření tohoto tajemství Božího zjevení a Boží přítomnosti v Ježíši Kristu užívá Sadhu názorná podobenství.

„Jednou jsem se chtěl dostat přes Sutlej, ale nebyl tu ani člun, ani most. Tu mně řekl nějaký člověk: ‚Můžeš se přepravit vzduchem.‘ Myslíl jsem, že je to blázen, neboť vzduch slouží k dýchání, ale nemůže mne přepravit přes řeku. Ale muž vzal měch zhotovený ze zvířecích kůží, nafoukl jej vzduchem svých plic a vyzval mne, abych se na něj posadil. Učinil jsem tak a dostal jsem se jistě a ve zdraví na druhý břeh. Volný vzduch, který jsem vdechoval, mi nemohl pomoci, ale vzduch stlačený v měchu mi pomohl. Byl dost silný k tomu, aby mě přenesl přes vodu. Bůh je duch, dech a jako takový je všude. Ale tento všude ve světě vládnoucí božský Duch se musel stát tělem, člověkem v Ježíši Kristu. V něm máme plnou spásu. Jako ovšem nemůžeme vidět vzduch v měchu, tak také nemůžeme my lidé spatřit Boha v osobě Ježíšově.“

„Jeden člověk v Kašmíru měl mnoho set ovcí. Stádo obyčejně krmili o obsluhovali jeho pacholci. Večer při počítání se zjistilo, že několik ovcí chybí. Tu poslal majitel své pacholky ovce hledat, ale oni nechtěli jít z obavy před dravými zvířaty. Byli to najatí služebníci, kteří nemilovali ovce. Proto se rozhodl jít sám, aby ovce zachránil. Potíž však byla v tom, že ho ovce neznaly a utíkaly od něho. Tu našel východisko. Natáhl na sebe ovčí kůži a vypadal jako ovce. Tak hledal ztracené ovce a přinesl je do nějaké jeskyně. Tam je několik dnů ošetřoval, až byly zdravé. Nyní mu začaly ovce důvěřovat. Když se od nich vzdaloval, následovaly ho. Dopravil je do bezpečí svého domu ... Tak se Bůh stal člověkem, protože lidi miloval a chtěl je zachránit..“

„Před několika léty jsem slyšel v Tibetu příběh nějakého krále, který chtěl svému lidu poslat poselství. Předal je svým služebníkům s pověřením, aby je vyřídili. Oni však to nemohli učinit tak, jak si to přál. Proto se král, který svůj lid miloval, rozhodl, že svým poddaným vyřídí poselství sám, aby se přesvědčil o jejich těžkostech. Nemohl však jít jako král, neboť si přál, aby mu poddaní vyprávěli ve vši svobodě své bolesti a strasti. Proto se převlékl. Odložil svůj královský oděv a oblékl se jako chudý člověk. Pak chodil uprostřed lidu a říkal: ‚Jsem poslán králem, abych se poptal na vaše těžkosti.‘ Chudí, bídní, měli nyní důvěru a řekli mu své bolesti. Poznal, jak by jim mohlo být pomoci. Ale našli se i lidé pyšní, kteří nemohli věřit, že tak chudý muž je vyslancem královým. Proto ho potupili a odehnali. Později přišel král k svým poddaným v celé své armády a v plném svém královském majestátu a lidé ho nemohli poznat a nemohli uvěřit, že je to týž člověk. Pyšní, kteří ho tupili, byli potrestáni a uvrženi do vězení. Ale ti, kteří ho přijali, byli poctěni a jejich nouze byla odstraněna. Právě tak je tomu se Slovem života, které se stalo člověkem. Jeho lid nepoznal jeho slávu a ukřižoval ho.“

Ale přijde čas, kdy ho spatříme a poznáme v jeho slávě, kdy poznáme, že on je tentýž Ježíš Kristus, který zde na zemi žil jako chudý jedenatřicet let."

„Jeden král měl prvního ministra, velmi vzdělaného muže, který se stal křesťanem a vyznával svou víru před celým národem. Prohlásil, že věří ve Spasitele, který přišel do tohoto světa, aby vykoupil hříšníky. Králi to bylo nepochopitelné. Pravil: ‚Chci-li, aby se něco stalo, poručím to svým služebníkům a to stačí. Proč musel král králů přijít do tohoto světa sám?‘

Král chtěl svého ministra pro jeho obrácení ke křesťanství propustit. Protože však ho velmi miloval, přislíbil mu svou milost, odpoví-li mu na jeho otázku. Ministr pravil: ‚Poskytněte mi čtyřadvacet hodin a já vám odpovím.‘ Dal si nyní přivést zručného řezbáře a pověřil ho zhotovením loutky, která měla být oblečena tak jako dvouleté dítě královo. Příštího dne se král projížděl na člunu. Řezbář byl naveden, aby se zdržel na břehu řeky a aby na smluvené znamení hodil loutku do vody. Král viděl padat loutku a v domnění, že je to jeho dítě, skočil do vody. Ministr se ho pak tázal, proč chtěl zachránit své dítě sám, když by bylo přece stačilo jediné slovo jeho služebníku. Král zvolal: ‚Tak muselo jednat otcovské srdce.‘ A ministr odpověděl: ‚Tak i Bůh se nemohl spokojit tím, že by poslal své poselství spásy lidem, nýbrž jeho nekonečná láska ho přiměla k tomu, aby sám sestoupil z nebe a nás vykoupil.‘

XIII. POMĚR SUNDARA SINGHA KE KRISTOVU KŘÍŽI

Nejhlubší tajemství Kristova kříže vidí Sundar Singh ve zjevení Boží lásky, která se zcela dává člověku. Tuto nepochopitelnou Boží lásku nám opět přibližuje názorným vyprávěním a podobenstvím.

„Před nějakým časem jsem viděl v Himálaji dvě vesnice, které byly odděleny nepřekročitelnou horou. Přímá vzdálenost mezi vesnicemi nebyla veliká, ale protože cestující museli obcházet horu, trvala cesta týden. Jeden muž pojal plán, že cesta musí být vedena skrze horu, nemůže-li vést přes ni. Rozhodl se proto nasadit svůj život. Dal se do díla, ale krátce před tím, než byl tunel dokončen, byl muž usmrcen. Obětoval svůj život při pokusu spojit obě vsi. Myslil jsem přitom na hříšný pád, který odlučuje člověka od Boha, a našel jsem v tomto příběhu podobenství pro to, jak Ježíš Kristus stvořil cestu skrze horu hříchů, když obětoval svůj život.“

„Před několika léty jsem cestoval v Bhútánu v himalájských horách. Mluvil jsem lidem o Ježíši Kristu a zdůrazňoval jsem, že naše spása spočívá na jeho smrti, kterou vytrpěl pro nás. Mnozí říkali: ‚Je nemyslitelné, že bychom my druzí mohli být spaseni smrtí jednoho.‘ Ale nějaký mladý muž odvětil: ‚Přece je to možné a je to pravda. Říkám to na základě vlastní zkušenosti.‘ Myslil jsem, že je to křesťan, ale on nevěděl o Kristu nic. Tázal jsem se ho na jeho zkušenost a on mi vyprávěl toto: ‚Když jsem před třemi měsíci cestoval v horách, zřítíl jsem se do hloubky. Byl jsem zraněn tak, že jsem téměř vykřvácel. Můj otec mě dopravil k lékaři, který po bližším vyšetření prohlásil, že mně nemůže pomoci. Řekl: ‚Kdyby byly zlámány jeho kosti, mohl bych je opět srovnat. Kdyby měl nějakou nemoc, mohl bych mu dát lék. Ale on ztratil svou krev. Náš tělesný život je v krvi; ztratíme-li krev, ztratíme život. Nemohu dát pacientovi krev, a proto mu nemohu pomoci.‘ Na otázku mého otce, zda tedy nemůže být pro mne nic učiněno, konečně poznamenal: ‚Ano, kdyby byl někdo ochoten dát mu svou krev, tj. část své krve, mohl bych ho zachránit.‘ Otec, který měl podivuhodnou lásku ke mně, ihned prohlásil, že je k tomu ochoten. Byla otevřena tepna a otcova krev byla převedena do mého těla. Protože však byl otec

stár, byla operace nad jeho síly. Vyčerpáním zemřel, ale já jsem byl zachráněn. Tímto způsobem zemřel otec pro mne. Poněvadž mě měl nade vše rád, dal svůj život pro mne.' Já však jsem mohl mladému muži na základě jeho zkušenosti vysvětlit význam smrti Kristovy. Poznamenal jsem: Jako ses ty zřítíl s hory a zraněním ztratil svou krev, tak jsme my všichni spadli naším hříchem s výše obecenství s Bohem a ztratili svůj pravý život, duchovní život. Ale Kristus pro nás zemřel na kříži, prolil pro nás, umíraje, svou krev. Ti, kdo v něho věří, vědí na základě vlastní zkušenosti, že Kristus přišel do světa, aby spasil hříšníky".

„Dva mladíci hráli o peníze. Zákon jejich země odsuzoval hráče k peněžitému trestu pěti set rupií. Policejní úředníci je překvapili a odvedli do vězení. Jeden z hochů byl synem bohatého muže, druhý synem chudého rolníka. Za bohatého mladíka bylo pět set rupií zapláceno ihned, a proto byl z vězení propuštěn. Co však měl dělat chudý chlapec? Protože nemohl zaplatit výkupné, musel ve vězení zůstat. Jeho matka, aby nastrádala obnos, trápila se den co den nošením kamení. Často jí spadly těžké kameny na ruku a zranily ji, takže z jejích ran tekla krev. Z okna svého vězení uviděl mladík ruce své matky a tázal se: »Matko, jaké jsou to rány na tvé ruce a proč tvé prsty krvácejí?" »Pracuji, abych tě vysvobodila«, odpověděla matka a popsala bližší práci, kterou vykonávala. Konečně nashromáždila pět set rupií a osvobodila svého syna z vězení. Tu ho jednoho dne potkal bohatý mladík a vyzval ho ke hře v kostky. »Již nikdy nebudu hrát«, pravil druhý. »Tvé osvobození bylo lehké, ale já jsem byl vysvobozen jen tvrdou prací své matky, jejím přetížením, ranami jejího těla a její krví. Pro budoucnost se nechci hře, která mé matce přinesla takové utrpení, ani přiblížit«. Ti lidé, kteří jako bohatý mladík věří, že odpuštění může být získáno lehce, nemají dosti síly k tomu, aby se vyhnuli hříchu. Ale ti, kteří poznali, že Bůh přijal lidskou podobu, aby nás vykoupil z našich hříchů, nebudou se již moci dopustit hříchů, pro něž jejich Bůh musel tak trpět."

„Na jedné své pouti v himalájských horách jsem spatřil něco, co mi zpřítomnilo Boží lásku. V jedné tibetské vesnici jsem totiž zpozoroval pod hořícím stromem zástup lidí, kteří se všichni dívali nahoru do koruny stromu. Přistoupil jsem a objevil ve větvích ptáka, který pln úzkosti poletoval kolem hnízda plného jeho mláďat. Ptačí matka chtěla své mladé zachránit, ale nemohla. Když oheň zachvátil hnízdo, byli lidé napjati žádostí vidět, co bude ptačí matka dělat. Nikdo nemohl vyšplhat na strom a pomoci jí. Mohla snadno svůj život zachránit útekem. Ale místo toho spustila se na své hnízdo pečlivě rozprostírajíc svá křídla nad mláďaty. Byla pohlcena ohněm a spálena na popel. Prokázala svou lásku k mladým tím, že obětovala svůj život. Jestliže však takové malé bezvýznamné stvoření má takovou lásku, jak mnohem více lásky musí mít nebeský Otec ke svým dětem, Stvořitel ke svým tvorům."

Kristův kříž stojí před očima Sundara Singha jako veliké zjevení Boží lásky. Ale toto zjevení lásky se nikterak neomezuje na jeho obětní smrt na Golgotě, nýbrž obsahuje celý Kristův život od narození v Betlémě až k poslednímu vzdechu modlitby na kříži. „Kristus visel na kříži třiatřicet let." V extatickém vytržení slyší Sadhu tato slova: „Když jsem byl člověkem a když jsem na sebe vzal těžký kříž vykoupění lidí, nenesl jsem jej v šesti hodinách mého ukřižování nebo ve třech letech své veřejné působnosti, nýbrž po celých třicet let svého života."

Toto celoživotní utrpení Kristovo záleží podle svérázného Sundarova pojetí v tom, že věčný Boží syn musil prodlévat na světě, který je mu svou podstatou cizí, v ovzduší hříchu. Vrchol utrpení vidí Sundar Singh v Kristově opuštěnosti Bohem na kříži, kterou nevykládá nějak obrazně a nepřetváří jako mnozí křesťanští theologové, nýbrž pojímá ji zcela reálně.

„Milovaného Pána neopustil jen svět, nýbrž ve chvíli jeho smrti jej nechal samotného i jeho nebeský Otec, aby mohl pro nás na kříži získat vítězství."

Ježíš Kristus je pro Sundara Singha Vykupitelem a Prostředníkem ve vlastním smyslu slova. Výslovně odmítá pojetí liberální theologie, podle něhož Ježíš z Nazareta hlásal evangelium bez vlastního zprostředkování spásy a učil přímému přístupu lidské duše k Otci bez tohoto jeho prostřednictví.

„Ani řecká, ani indická filosofie nenaučila ničemu o našem nebeském Otci. Buddha byl velkým učitelem, ale neřekl ani slovo o Otci. Proto je pošetilé říkat, že lidé mohou přicházet k Bohu přímo, bez průvodce.“

Oblíbený argument proti nutnosti Ježíšova prostřednictví a jeho kříže pro spásu slouží Sundaru Singhovi naopak jako důkaz této nutnosti. Je to podobenství o marnotratném synu. Liberální theolog Paul Wernle říká velmi rozhodně: „V marnotratném synu není ani prostředníka, ani smírce, v Otčenáši při prosbě o odpuštění nestojí ani „ve jménu Ježíšově“, ani „pro Kristovu krev“, kdo to přidává, ten falšuje...“ Sadhu čelí tomuto argumentu podivuhodným způsobem právě podobenstvím o marnotratném synu.

Jednou ke mně přišel nějaký pastor a řekl: „Myslete na podobenství o marnotratném synu. Šel přímo ke svému otci.“ Pravil jsem mu: „Všimněte si, že marnotratný syn byl nejprve se svým otcem sjednocen. Nebylo tomu příliš dávno, co od svého otce odešel. Znal cestu zpět, protože předtím žil se svým otcem pohromadě. Proto nepotřeboval žádného průvodce. Toto podobenství se vztahuje na věřící křesťany. Může být, že ve svém duchovním životě zakrní a na nějaký čas od svého Pána odejdou, ale znají cestu zpět. Podobenství neplatí o pohanech, ani o křesťanech jen podle jména, kteří cestu k Otci neznají.“

Sundarovo něžné duchovní pojetí Kristovy smrti na kříži se ostře liší od hrubé theologie Kristovy krve na západě. Neostýchá se mluvit o „duchovní, věčné krvi Kristově“, která jediná má výkupnou moc. Na výslovnou otázku švýcarského theologa, jak pojímá verš „Kristova krev očišťuje nás ode všeho hříchu“, Sadhu odpověděl: „V duchovním smyslu. Toto očištění se může uskutečnit jen skrze víru ... Všechno závisí na víře. Dřevo kříže nemá zázračnou moc spasit ze hříchu. Je tomu podobně jako ve vyprávění o kovovém hadu. Kteří na něj popatřili, byli uzdraveni, jiní, kdo jej narušovali a popírali, umřeli. Všechno závisí na poslušnosti, na víře. Uzdravení ze hříchu je udíleno jako odpověď na víru těm, kteří na Vykupitele na kříži patří“.

XIV. SUNDARŮV KRISTUS PŘÍTOMNOSTI

Sadhu věří v Krista, který žil skutečně na této zemi před 1900 lety, ale který žije i dnes v přítomnosti. Bůh se stal podle něho jednou v dějinách člověkem v Ježíši z Nazareta, ale tento

Ježíš nepatří minulosti, nýbrž jako živý Kristus prokazuje neustále svou moc a lásku na hříšných lidských duších. „Kristus žije skutečně v našem středu, jako žil před 1900 lety a ještě dříve." Učedníkem Kristovým učinilo Sundara Singha zjevení živého Krista, nikoliv zvěst o historickém Ježíšovi.

„Jsem-li tázán, co mě učinilo křesťanem, musím říci, že Kristus sám. Když se mně zjevil, viděl jsem jeho slávu a byl jsem tak přesvědčen, že je živým Kristem."

„V Ježíše Krista věřím nikoliv proto, že jsem o něm četl v bibli, nýbrž proto, že jsem ho viděl, že jsem ho prožil a že ho znám ze své denní zkušenosti." — „Ne tím, že jsem četl evangelium, nýbrž skrze toho, o němž jsem v evangeliu četl, stal jsem se tím, čím nyní jsem."

„Již před svým obrácením jsem miloval jeho učení, které je krásné. Ale mé pochyby nebyly odstraněny, dokud jsem se vnitřně nepřesvědčil, že Kristus žije."

Z této osobní zkušenosti Sadhu neustále zdůrazňuje, že Kristus není pouhá historická osobnost, o níž nám podává zprávu Nový zákon, nýbrž „živá skutečnost, která musí být prožita", dále působící moc, která musí uchopit srdce člověka. „Být křesťanem znamená přijmout Krista do svého srdce" „Bible nám vypráví o Ježíši Kristu, ale on nežije v jejích listech, nýbrž v našich srdcích. "Právě proto, že rozhodující je styk s živým Kristem, nemůže podstata víry v Krista záležet v pouhých „dějinách spásy". Základem obecenství srdce s Kristem není podle Sundara držení zapravdu toho, o čem jednají dějiny spásy, nýbrž naopak obecenství srdce s Kristem je nepostradatelným předpokladem k pravému pochopení dějin spásy.

„Křesťanství je založeno na živém Kristu, který je vždy s námi." - „Bibli je nutno znát. Miluji bibli, protože mě přivedla ke Spasiteli, který je na dějinách nezávislý. Neboť dějiny nám vyprávějí o čase, ale Kristus k nám mluví z věčnosti... Z hlediska dějin je důležité bibli znát. Ale i kdyby bible zmizela, nemohl by mě nikdo oloupit o můj pokoj a o mého Krista. Bible mě naučila o Ježíšovi mnohému. Velikým dějinným faktem je však Ježíš Kristus sám."

Na otázku: Jaký smysl dáváte vzkříšení? Považujete je za skutečnost, která se stala před 2000 lety, nebo za skutečnost, která má význam ještě pro každého z nás? - Sadhu odpověděl: „Je to skutečnost živá. Kdyby Kristus nebyl zemřel a kdyby nežil, nebylo by křesťanství mohlo přinést světu více než ostatní náboženství. Křesťanství je tvořeno živým Kristem."

„Velmi pokročilý indický křesťan jednou pravil: .Viděl jsem Mohamedův hrob. Byl nádherně ozdoben diamanty a jinými klenoty. Řekli mi, že tu odpočívají kosti Mohamedovy. Viděl jsme hrob Napoleonův a řekli mi, že zde odpočívají kosti Napoleonovy. Když však jsem spatřil hrob Kristův, byl otevřený a nebylo v něm žádných kostí. Kristus je živý Kristus. Jeho hrob je téměř již 2000 let otevřený. Také mé srdce je Pánu otevřeno. On žije ve mně. Je, to. živý Kristus, neboť žije dále v. životě křesťanů. Praví křesťané jsou nikoliv ti, kteří se jako takoví prohlašují, nýbrž ti, v nichž je Kristus."

„Mnozí křesťané jsou jako Maria, která Ježíše milovala, a která, když vstal z mrtvých, chtěla ho vidět v jeho hrobě. Milovala Ježíše z celé duše a přece, když ho viděla vycházet z hrobu, nepoznala ho. Její tvář byla zahalena slzami, měla před očima mlhu, která jí bránila poznat ho. Tak je tomu také s mnohými křesťany; milují Ježíše, ale nepoznávají ho jako Spasitele. živého Krista, který vstal z mrtvých. Nemohou jej poznat pro mlhu hříchu a bloudění; mají oči plné slz a smutku. Když však své srdce otevrou Kristu, pak ho poznají." Kristus žije a působí věčně.

Ale tento věčný Kristus je totožný s Ježíšem, který chodil po zemi. Velmi pěkně vyslovuje Sadhu prastaré křesťanské vyznání: Kristus tentýž včera, dnes i na věky.

„Kristus praví: Týmž prstem, jímž jsem psal na stěnu odsuzující rozsudek nad Belsazarem, psal jsem také na zem skryté hříchy mužů, kteří jsou vůči svým vlastním hříchům slepí, chtěli odsoudit ženu, kterou přistihli při cizoložství, takže se jeden po druhém tiše a nepozorovaně odplížili, zahanbeni a odsouzeni. Týmž prstem ukazují i dnes svým služebníkům jejich rány hříchu. Týmž prstem je také uzdravují, když činí pokání. Týmž prstem budu své děti provázet z tohoto světa do jejich domova pokoje a věčného míru a ony se mne budou držet, jako malé děti svou ručkou obepínají prst svého otce, aby se daly od něho vést.“

Tak se nám stává srozumitelným, proč Suridar Singh zdůrazňuje ve svých projevech víru v živého Krista, který je Spasitelem a Pánem duší. Ve srovnání se zcela osobním stykem duše s věčným božským Spasitelem je vysoké hodnocení člověka Ježíše jako náboženského učitele a mravního vzoru něčím nuzným a ubohým, Proto Sadhu ve svých evropských projevech provádí neustále kritiku moderního racionalisticko-moralistického pojetí Ježíše, který hrozí rozleptáním vlastní podstaty křesťanského náboženství, a staví proti tomuto pojetí celou váhu své osobní zkušenosti Krista.

„Kristus nepřišel proto, aby nás poučil, nýbrž aby nás vykoupil ze hříchu a trestu. Nemohl vykoupit hříšníky pouhým poučováním, nýbrž musel obětovat svůj vlastní život. Kristus nejen mluví o duchovních darech, nýbrž dává je nám. On nejen o lásce učil, nýbrž dokonal tuto lásku obětí svého života. Kristus nechce být jen naším vzorem, nýbrž chce v nás žít, chce být pramenem našeho nového života. Není to pravda, když někdo říká, že Kristus je jen veliký člověk, prorok, a že nám nemůže pomoci. Ne, on je náš Spasitel a je stále s námi až do konce světa ... Veliký člověk nemůže říci, že je „s námi až do konce světa“. To mohl říci jen Kristus. Taž se těch, kteří s ním žijí, kdo je Ježíš Kristus. Živý Kristus proměnil jejich život způsobem tak divuplným, že jsou ještě na zemi, žijí už v nebi.“

Mnozí křesťané podle Sundara Singha nejsou schopni pocítit vzácnou a životodárnou přítomnost Krista jako skutečnost, protože pro ně žije Kristus jen v jejich hlavách nebo v jejich bibli, ne však v jejich srdcích. Jenom ten, který v modlitbách vešel do živého styku s Kristem a zakusil jeho milosrdenství a moc, kdo ho tedy zná „osobně“ jako svého Spasitele, je schopen věřit, že tento Spasitel je totožný s člověkem Ježíšem, jenž žil a trpěl v Palestině.

„Nikdo nemůže pochopit, kdo jest Ježíš Kristus, leč ten, kdo s ním žije. Jen když s ním žijeme v obecnosti skrze modlitbu, může se nám zjevit. Je veliký rozdíl mezi „vědění o Ježíši Kristu“ a „poznáním samého Ježíše Krista“. Pouhá znalost věcí vztahujících se ke Kristu nemá význam. Je třeba znát jeho samého... Také já jsem znal věci, které se k němu vztahují, ale to mně nepomohlo. Teprve když jsem se počal modlit, stal se mi zřejmým.“

„Když jednomu z mých indických přátel byl před několika měsíci ukázán narcis, byl velmi udiven. Znal o této květině mnoho věcí, mnoho o ní četl, sám však nikdy narcis neviděl a nepoznal ho, když mu byl ukázán. Tak je dobře možné, že mnozí lidé vědí spoustu věcí o Ježíši Kristu a přesto ho neznají. Ti však, kteří ho poznali, nalézají pokoj a radost, blaženost a spásu.“

Kristus mluví k Sadhuovi: „Mluvíš-li se slepcem od narození o rozmanitých barvách, červené, modré, žluté a o jejich obměnách, nemá žádného poznání o jejich nádheře a kráse a je zcela neschopen ocenit je, protože o nich pouze ví, zná jejich různá jména, nemůže však mít pravou

představu o rozmanitých barvách, dokud jeho zrak není otevřen. Barvy jsou mu ve skutečnosti zcela cizí. Stejně je tomu s očima ducha. Člověk může být sebe více učený, dokud nedosáhl duchovního zraku, nemůže mě znát ani nemůže patřit na mou slávu a nemůže pochopit, že ve mně se stal Bůh člověkem."

„Mnohé věci můžeme vidět svýma očima. Vidíme také oční kapky, které uzdravují oči. Jsou v lahvičce. Ale když jsou nakapány do očí, již je vidět nemůžeme. Cítíme, že nám učinily dobře, ale již je nemůžeme vidět. Je možno říci: „Mám lék ve svých očích a nevidím ho." Když dlel Kristus v Palestině v těle, viděli ho mnozí lidé. Ale dnes, kdy je v našich srdcích, ho nevidíme. Jako lék očisťuje on náš duchovní zrak ode všeho hříchu. Ačkoliv ho nemůžeme vidět, jsme jím vykupováni. Víme to, protože cítíme Boží přítomnost v našem životě. Nemůžeme říci, že ji cítíme „fysicky". Toto pociťování není žádný cit, žádné vzrušení. Cítěním chci říci, že Kristovu přítomnost skutečně zakoušíme."

Tak vyrůstá víra v živého Krista z bezprostřední zkušenosti srdce. Kdo je v modlitbě důvěrně seznámen s věčným Spasitelem, kdo směl patřit na lidskou tvář Kristovu plnou lásky, může pochopit, co znamenají slova „živý Kristus".

XV. SPÁSA PODLE SADHU SUNDARA SINGHA

Podle Sundara Singha „Kristus je Božím obrazem, podle něhož Bůh stvořil člověka. Je dokonalým a pravým obrazem Boha, kdežto v jiných lidech je tento obraz jen nedokonalý a zakalený". V hříšníkovi je tento obraz věčného Stvořitele znetvořen a znečištěn, nikoliv však vymazán. Také padlý člověk nese ve své duši ušlechtilé: rysy svého Stvořitele. Hřích není primární a konečnou skutečností v lidské přirozenosti.

„Hřích nemá samostatného bytí o sobě. Proto nikdo-nemůže říci, že hřích je něčím stvořeným. Je pouze jménem pro určitý stav a pro jisté uzpůsobení. Je jen jeden Stvořitel a ten je dobrý. Proto nemohl stvořit něco špatného. To by odporovalo jeho podstatě. Není také nikdo druhý, kdo by mohl nezávisle na svém Stvořiteli stvořit věci. Hřích tedy není ani součástí stvoření, ani nemá nezávislou jsoucnost... Je to tedy scestný a rozkladný stav... Hřích je název pro čin vzpoury proti vůli Boží a pro čin uplatňování vlastní vůle."

Je pozoruhodné, že v těchto stavech prostého indického učedníka Kristova zaznívají tóny novoplatonského učení o hříchu, jak se s -nimi setkáváme u O.rigena, Areopagity, Augustina, Ekhearta a jiných. Rozkladnou sílu hříchu zobrazuje Sundar Singh tímto podobenstvím:" „Když jsem jel z Ameriky do Austrálie, nebylo jednoho dne žádné telegrafické zprávy, proto že bouře roztrásla ovzduší tak, že žádná zpráva nemohla být sdělena. Tak i hřích otřásá duchovní atmosférou a my nemůžeme slyšet .Boží hlas."

Jestliže Singhovo pojetí hříchu je spíše novoplaton-ské než biblické, je jeho myšlenka spásy čistě biblická. Problém hřích - milost je mu ústřední křesťanskou otázkou.

„To je právě jádrem křesťanství, že Ježíš" Kristus zachránil svůj lid od jeho hříchů. ění ty, kdo v něho věří, svobodnými od moci hříchu tím, že jim dává schopnost hřích přemoci." Hymnus o spáse pouhou milostí, jak jej zpíval Augustin a Luther, zaznívá také u Sundara Singha čistě a plně. Spása je podle něho čistý a nezasloužený Boží dar, nezasloužená Boží milost.

„To je mé svědectví, že jsme si pokoj nemohli stvořit sami, nýbrž jsme jej museli přijmout v modlitbě od Ježíše Krista." S neutuchající energií Sadhu stále znovu hlásá, že naše vlastní skutky nemají moci získat nám spásu, odpuštění hříchů, ospravedlnění před Bohem, pokoj duší. Sám ve svém mládí zakusil, že největší vlastní úsilí o spásu je zcela marné.

„Jak můžeme být osvobozeni od hříchů? Svými vlastními námahami? To je podle mé zkušenosti nemožné. Mé náboženství mne učilo, že mám být spasen svými vlastními skutky. Bylo to nepochybně dobré u-čení, ale učení nás může jen něčemu učit, nemůže nás však vytrhnout ze hříchu. Chtěl jsem být dobrý, měl jsem přání činit dobro, ale neměl jsem k tomu síly ... Hříšník může být zachráněn jen tím, že dá srdce Ježíši Kristu, nikoliv však svým vlastním úsilím. Kousek uhlí je kusem černé hmoty. Jeho černost nemůžeme odstranit mytím a drhnutím. I kdybychom jej nechali po dlouhý čas ležet ve vodě, po vyjmutí je černý jako předtím. Právě tak je tomu s lidským srdcem. Srostlo s hříchem a proto je nečisté. Ať jakkoliv usilujeme očistit je posty a trýzněním sebe, zůstává nečisté. Vrhněme je však do ohně slova a ducha Ježíše Krista, dejme je tomu, který křtí ohněm, a budeme čisti."

„Je nemožné způsobit si vykoupení vlastní silou ... Dobrá mravní učení nás uschopňují mnohé dobře vidět, ale nemohou nic učinit. Ryba, která je chycena do sítě, může kolem sebe vidět na dálku několik metrů, může se i pohybovat, je však v každém případě zajatcem ... Teprve, když se pokouší dostat se na svobodu, poznává opravdu, že je chycena. Učností, které jsem dosáhl, -rozšířil, se můj obzor. Ale přesto jsem shledal, že jsem svázán v síti hříchu. Nejsem jediný, kdo to pocítil. Potkal jsem mnoho, mnoho Indů, kteří opustili svět, kteří se usadili v nějaké chýši v lese a přemýšleli, hledali a pracovali, aby našli cestu k svobodě, ale nepodařilo se jim to. Byli jen zaplétáni stále pevněji a úžeji do sítě. Mnozí z nich přesto hledali, až našli Krista ... Kristus zlomil pouta hříchu a oni byli svobodni."

„Mnozí lidé, zejména takoví, kteří nepřijali Spasitele, říkají: »Čiň dobro a budeš vykoupen.« Máme-li však říci pravdu, musíme uznat, že jsme neměli štěstí, když jsme hledali vykoupení na vlastní pěst. a na vlastních cestách. Kdo říká, že člověk se může vykoupit sám, podobá se muži, který stojí vedle studny s kouskem provazu a říká druhému, který upadl do studny: »Pojď sem a chop se provazu, já tě zachráním.* Ale ten, který leží dole ve studni, přirozeně řek ne: »Kdybych byl s to vyjít nahoru, nepotřeboval bych žádný provaz. Co jsi za blázna, že tak mluvíš?« Právě tak je tomu s těmi, kteří říkají, že můžeš být vykoupen dobrými skutky ... Ježíš Kristus nám ukázal jinou cestu. Sestoupil sem, kde jsme my, a podal nám svou ruku, aby nás vyvedl ze zkázy."

„Navštívil jsem jednou svého přítele.. Vyndal kousek železa, který- měl podivuhodnou schopnost -přita: hoyat.kov. Pohyboval--magnetem nad stolem, na-němž leželo zlato, stříbro a železo. Když se magnet přiblížil k železu, přitáhl je k sobě; zatím, co stříbro a zlato, které mělo mnohem větší cenu, přitáhnout nemohl, Tento děj mi připomenul Ježíšův výrok: »Nepřišel jsem povolát -spravedlivé, nýbrž hříšníky -'.. Kdo se považuje za spravedlivého a stačí si. sám v domnění, že žádného .vykupitele nepotřebuje, bude ponechán sám sobě. Ježíš Kristus jej nemůže k sobě přitáhnout."

Spása, které se člověku dostává od milosrdného Boha jakožto čistého daru beze vší vlastní námahy, záleží v odpuštění hříchů. Ale odpuštění, nebo dokonce jen přikrytí hříšných činů, nemůže znamenat plnou, trvalou, vrchovatou spásu. Nestací odřezat rozmanité výhonky se stromu hříchu, ale je třeba odstranit jeho kořeny a překopat půdu, v níž strom stojí. Spása a

vykoupení je skutečností obsáhlejší než odpuštění hříchů. Znamená radikální zabití zla, obnovení celého člověka, znovuzrození a posvěcení.

V jedné vsi žilo nějaké děvče. Každý den vymetalo ze svého pokoje pavučiny. Když se tím jednou opět zabývalo, přemýšlelo o sobě a modlilo se: Pane, jako já nyní čistím svůj pokoj, tak ty očisti mé srdce odevšeho hříchu. Tu zaslechlo hlas, který pravil: Dítě, co ti prospěje pouhé denní odklizení pavučin? Lepší je zabít pavouka, který pavučiny přede. Když ho zabiješ, nebude již pavučin...Právě tak nestačí, aby nám byly odpuštěny denní hříchy, nýbrž platí slovo apoštolovo: Svlechte tedy nyní starého člověka ...

„Mnozí myslí, že spásou v Kristu je odpuštění našich hříchů a ono jí skutečně zčásti je. Ale celou, úplnou spásou je svoboda od hříchu, nikoliv pouze odpuštění hříchů. Ježíš Kristus přišel proto, aby nejen hříchy odpustil, nýbrž aby nás od hříchů osvobodil. Tak přijímáme skrze Krista novou, od hříchu nás osvobozující životní sílu... Být skrze Krista spasen znamená: přijmout skrze něho nový život, stát se novým člověkem.

V jedné zahradě jsem spatřil trnitý keř, který nesl dobré ovoce. Tázal jsem se zahradníka, který o zahradu pečoval, jak je to možné. Řekl mi, že do kmene keře naočkoval ušlechtilý štěp, který se ujal a vyrostl, zatím co trny -v jeho blízkosti zmizely a nyní nesou ušlechtilé větve ušlechtilé ovoce. Tato skutečnost mně znázorňuje spásné dílo Kristovo v nás. Jako ušlechtilý štěp přivádí do kmene trnitého keře nový život a tak jej přetváří v ušlechtilý strom nesoucí ovoce, tak Kristus přivádí do našeho života nový život. I on nechává proudit svou krev žilami a cévami našeho srdce a činí z nás tak nové lidi, kteří vydávají ovoce víry...Je však třeba přijmout do sebe nejen slova, jeho učení, nýbrž i jeho krev, to jest moc jeho vytrpěné smrti a tak být do něho vstípen a stát se novým člověkem."

Tak klade Sundar Singh těžisko vykoupení nikoliv do odpuštění hříchů, nýbrž do posvěcení, do nového života v nejužším obecenství s Kristem. Jeho pojetí spásy je v tomto bodě spíše katolické než reformační. Jinak však zůstává na linii biblické.

Teprve tím, že člověk dosáhne ve víře obecenství s Kristem a v něm pokoj, radost a blaženost, stává se schopným konat skutky lásky a spravedlnosti. Teprve tehdy, když hříšné srdce se stane dobrým skrze div Božího vykoupení, jest člověk schopen opravdu konat dobré skutky, Pokud však srdce není očištěno a obnovené, jsou všechny domnělé dobré skutky neužitečné a marné. Obnovení srdce vykupující Boží milostí jest základem všeho mravního jednání. V tom také tkví podle Sundara Singha rozhodující rozdíl mezi křesťanskou a tzv. přirozenou mravností, ano mezi křesťanským a mimo křesťanským náboženstvím.

Je-li člověk vnitřně proměněn Boží milostí, může vykonávat veliké skutky účinné lásky. Člověk však není povolán pouze k tomu, aby se stal novým stvořením, nýbrž k tomu, aby byl jako Kristus obrazem Božím.

„Když v nás žije Kristus, stává se celý náš život podobný jemu. Sůl rozpuštěná ve vodě může zmizet, ale nepřestává v ní být. Můžeme se o tom přesvědčit tím, že vodu ochutnáme. Také Kristus, přebývajícím v nás, jakkoliv je neviditelný, stává se zřejmým skrze naši lásku, kterou nám sděluje."

XVI. BIBLE

Zbožnost Sundarova spočívá zcela a výlučně na osobním obecenství s živým Kristem. Vnitřní pokoj, jež dává duši přítomnost Kristova, není vázán na zevní záruky spásy, ať už jde o svátostné znamení nebo o knihu bible. „Krista znám nikoliv proto, že jsem četl evangelium, nýbrž proto, že se mně zjevil.“ I kdyby bible zmizela, ujišťuje nás Sundar Singh, nebylo by jeho obecenství s Kristem žádným způsobem dotčeno. Tato vnitřní zkušenost ho zachránila před zbožštěním bible po vzoru jeho dřívějších souvěrců, kteří zbožštili Granth. Stále znovu Sadhu zdůrazňuje, že četba bible nemůže stačit k nalezení osobního poměru ke Kristu. Nikoliv četba Písma, nýbrž modlitba je vlastním klíčem k nebi. Zde vyslovuje Sundar Singh zajisté důležitý doplněk ke zdůrazňování Písma. Nejen bible, ale i modlitba. Ale bibli přitom nepodceňuje. I když osobní obecenství s Kristem je mu přede vším a nade vším, bible je mu denním chlebem života: „Dík Boží milosti, učinil jsem zkušenost, že bible je opravdu oživujícím slovem Spasitelovým.“ Byla to slova bible, která ho uchopila v nejvnitřnějších hlubinách jeho duše a udržovala v něm touhu po Kristu.

Ve svých projevech líčí podivuhodná obrácení, která byla způsobena četbou Nového zákona. Vypráví o lidech, kteří při četbě slova Božího se „setkali se Spasitelem“. Nejpozoruhodnější z těchto obrácení je toto:

„Byl jsem na svých cestách ve střední Indii. Mluvil jsem před pohanským posluchačstvem o svém Spasiteli a uzavřel jsem svou řeč otázkou, zda by raději sami nechtěli číst knihu, která nám vypráví o Ježíši Kristu. Mezi mými posluchači byl také silný odpůrce křesťanského náboženství. Koupil si Janovo evangelium, přečetl dvě nebo tři věty a roztrhal je na kusy. Kolportér, který mu knížku prodal, byl smutný a znechucený. Ale já jsem ho potěšil a ujišťoval: »Neztrácej odvahu, jednoho dne užitíš jiný výsledek... « O dvě léta později jsem se dozvěděl toto: Když onen muž roztrhal evangelium a útržky odhodil při nastupování do železničního vozu, šel právě přes nástupiště jiný člověk který již sedm let horlivě pátral po pravdě. Spatřil papír, zvedl jeden útržek a četl na něm slova »věčný život«. Indické náboženství zná stěhování duší, ale co je »věčný život«? Na druhém útržku našel slova »chléb života«. Co to může znamenat? Ukazoval zlomky kolemjdoucím s výrazem lítosti, že kniha, v níž tyto výroky stály, je roztrhána. Dostalo se mu však odpovědi: »Tato slova stála v křesťanské knize. Nečti tu věc, jenom se tím znečistíš.« Ale toto varování nezabránilo člověku, aby si nešel ihned Nový zákon koupit. Četl v něm s velikým zaujetím a stal se přesvědčeným učedníkem Ježíše Krista. Nalezl svého Spasitele a v něm pokoj a radost. Později se stal zvěstovatelem evangelia v provinciích střední Indie. Tak se staly listy jedním člověkem roztrhané druhému člověku skutečným chlebem života.“

Sundar Singh je hluboce přesvědčen o „záračné moci bible“. Jakou dětskou důvěru skládá do četby Božího slova, ukazuje okolnost, že na své misijní cesty bere s sebou vydání celého Nového zákona i jednotlivých jeho knih, které lidem rozdává. Nalezne-li v Himalájích poustevníky, kteří žijí v naprostém mlčení v zalděných děrách, vsouvá jim skrze malý otvor několik listů Nového zákona v naději, že jejich pomocí naleznou světlo Kristovo. A přece je Sadhu prost onoho zevního pojetí četby bible, š-nímž se mnohdy setkáváme, a je zcela vzdálen ortodoxní teorii o verbální inspiraci bible.

„Ti, kteří psali bibli, nepřijímali Inspiraci tak, že si psali poznámky, nýbrž tak, že žili slovem života.“

„Svatý Duch je pravým autorem Písma svatého. Tím nemyslím, že každé hebrejské slovo nebo řecké slovo pochází z Božího vnuknutí. Jako můj oděv není totožný se mnou, tak i slova Písma jsou jen lidská slova. Řeč denního života nemůže vyčerpávajícím způsobem vyjádřit duchovní věci. V tom záleží pro nás nesnadnost proniknout skrze slova ke skutečnému významu.

Ale těm, kdo jsou ve styku s autorem, tj. se Svatým Duchem, je všechno zřejmé." Z celé bible si cení Sundar Singh nejvíce evangelia Janova. Na otázku, proč je tomu tak, odpověděl:

„Jan spočíval na Kristově srdci. Měl vřelé srdce a nemluvil s Ježíšem od úst k ústům, nýbrž od srdce k srdci. Proto mu rozuměl lépe ... Proto mohl Jan lépe než jiní vyjádřit vnitřní a osobní vztah našich srdcí ke Kristu."

Jako Jan podle podání při poslední večeři spočíval na prsou Páně, tak podle Sundara Singha musí i každý křesťan, když čte Písmo, spočívat na prsou Páně. Jen v nejvnitřnějším obecnství modlitby s Kristem odhaluje se mu smysl Božího slova, takže může říci s Petrem: „Ty máš slova věčného života" (J 6, 68).

OBSAH:

Několik slov úvodem

Začínáme své vyprávění

- I. Mládí a vnitřní boje
- II. Obrácení Sundara Singha
- III. Zkoušky a pronásledování Sundara Singha
- IV. Misie v severní Indii
- V. Misie v Tibetu a Nepálu
- VI. Misie v jižní Indii a východní Asii
- VII. Misie na západě
- VIII. Sundar Singh o modlitbě
- IX. Vnitřní mír Sadhu Sundara Singha
- X. Sundarova láska k bratru člověku
- XI. Poměr Sundara Singha ke světu
- XII. Sundar Singh a živý Kristus
- XIII. Poměr Singhův ke Kristovu kříži
- XIV. Sundarův Kristus přítomnosti
- XV. Spása podle Sadhu Sundara" Singha
- XVI. Bible

ŽIVOT a DÍLO Sadhu Suridara Singha Podle Friedricha Heilera zpracoval a volně přeložil
prof. ThDr. Zdeněk Trtík

Vydal Blahoslav v Ústředním církevním nakladatelství v Praze Vydání první, 1970

Vytiskla Severografia, 11. p., provozovna v Mostě AA 4, VA 4,1 Brožované za 11,50 Kčs